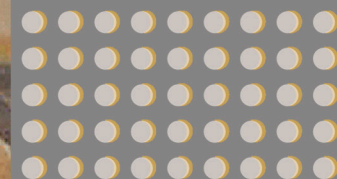

SYDNESHAUGEN SKOLE – SYDNESPLASSEN 9

BYGG 10258 / KOMPLEKS 9900493

FORVALTNINGSPLAN UIB 2018

INNHOOLD

■ Innhold	3	■ 5.2 Kronologisk endringshistorie	30
■ Godkjenning	5	5.3 Kultur- og arkitekturhistorisk verdi	34
■ 1 Sydneshaugen skole	6	5.4 Kulturminneverdi eksteriør	36
1.1 Fredningsvedtak	7	Beskrivelse fasader	38
■ 2 Bærende verneverdier	10	Beskrivelse yttertak	48
■ 3 Generelt	12	5.5 Kulturminneverdi interiør	50
3.1 Formål forvaltningsplanen	12	Beskrivelse interiør 1. etasje, vernede områder	52
3.2 Lovgrunnlag	12	Beskrivelse interiør 2. etasje, vernede områder	72
3.3 Kulturminnemyndighet	13	Beskrivelse interiør 3. etasje, vernede områder	78
■ 4 Vernebestemmelser	14	Verneverdier interiør, utenfor fredet sone	84
4.1 Hva er vedlikehold?	15	Dekor	88
4.2 Hva er tiltak?	16	Konstruksjoner generelt	92
4.3 Hvem gjør hva?	17	5.6 Beskrivelse utomhus	96
■ 5 Beskrivelse av bygning Sydneshaugen skole	18	■ 6 Skjema: Vøl og vern	100
5.1 Bygningens historie	20	■ 7 Kart	101
Om arkitekten	28	■ 8 Kilder	102

GODKJENNING

	DATO
Forvaltningsplan godkjent av UiB	12.06.2017
Revisjon	
<i>Forvaltningsplan er forelagt Riksantikvaren</i>	

1 SYDNESHAUGEN SKOLE

Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet, LVP

ADRESSE Sydnesplassen 9	BYGGEÅR 1921	GNR/BNR 164 / 510	UIB BYGNINGSNR. 100134	ASKELADDEN ID 175092-1 / 175092-2	LVP: KOMPLEKS/BYGNING 9900493 / 10258
ARKITEKT Kaspar Hassel	VERNEKLASSE 				
EIER UiB					
FORVALTER UiB					
KOMMUNE Bergen					
FYLKE Hordaland					
FORVALTNINGSMYNDIGHET Riksantikvaren					

■ = Sydneshaugen skole, fredet bygning
▨ = fredet utomhus

1.1 Fredningsvedtak 18. juni 2014. Forskrift om fredning av kulturhistoriske eiendommer:

- = bygning
- = utomhus

Omfang

Fredningen omfatter bygningens eksteriør og deler av interiøret i 1.-3. etasje.

Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v.

Fast inventar som skap, ovner, benkerader m.v. er fredet som del av interiøret.

Omfanget av interiørfredningen er **markert på plantegninger** (side 8-9).

Formål

Formålet med fredningen er å sikre Sydneshaugen skole som et representativt og påkostet skoleanlegg fra begynnelsen av 1900-tallet av høy kulturhistorisk og arkitekturhistorisk verdi. Formålet med fredning av auditorium R i 1. etasje er å sikre rommets form, planløsning og benkerader. Formålet med fredningen er videre å **sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen** så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.

Begrunnelse

Skoleanlegget sto ferdig i 1921 etter plan av arkitekt Egill Reimers med Kaspar Hassel som utførende arkitekt. Bygningen er i 3 etasjer i murte teglstein. Mursteinsveggene er utvendig slemmet og malt, som en imitasjon av 1700-tallets fasadebehandling.

Stilen er nærmest nybarokk, med sitater fra bergensk 1700-tallsarkitektur i takfallet og i formen til den laveste av fløyene. Gedigne interiører og korridorer med fint flis- og mursteinsarbeid, samt dekorasjonsmaling av enkel folkekunstkarakter.

Anlegget framstår som opprinnelig og helhetlig.

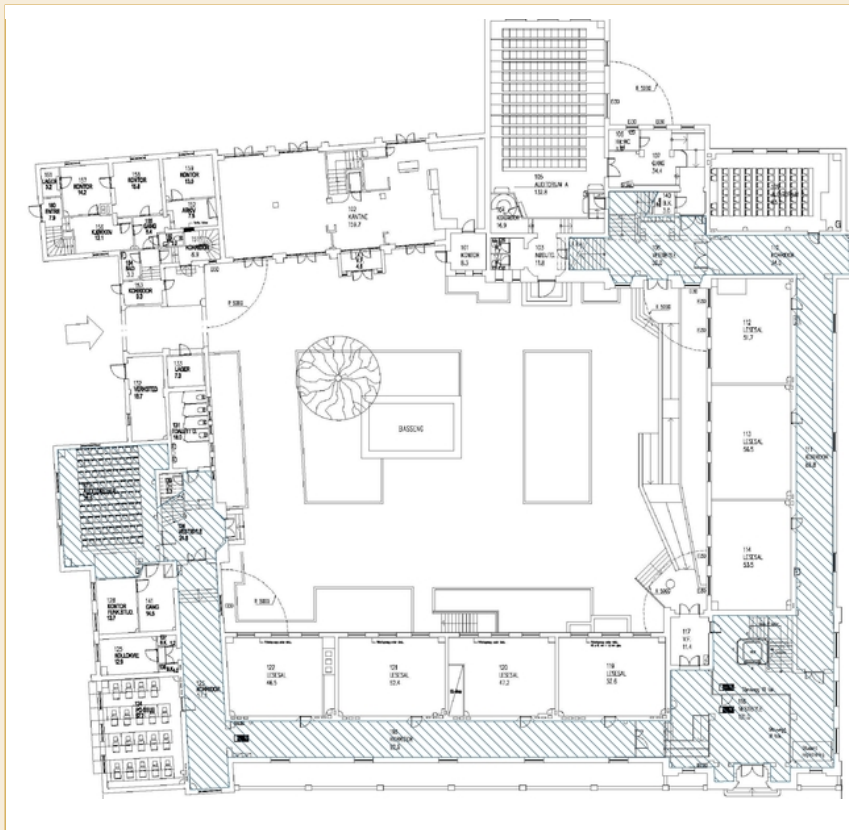
Fredningen omfatter den indre skolegården med terreng, strukturer som park, hage, gårdsrom og grøntområder, hovedelementer som veier, stier, dekker, beleg, vegetasjon og annen grønnsstruktur samt konstruksjoner som porter, murer, basseng, belysning, trapper med detaljer, materialbruk og overflater.

Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kart.

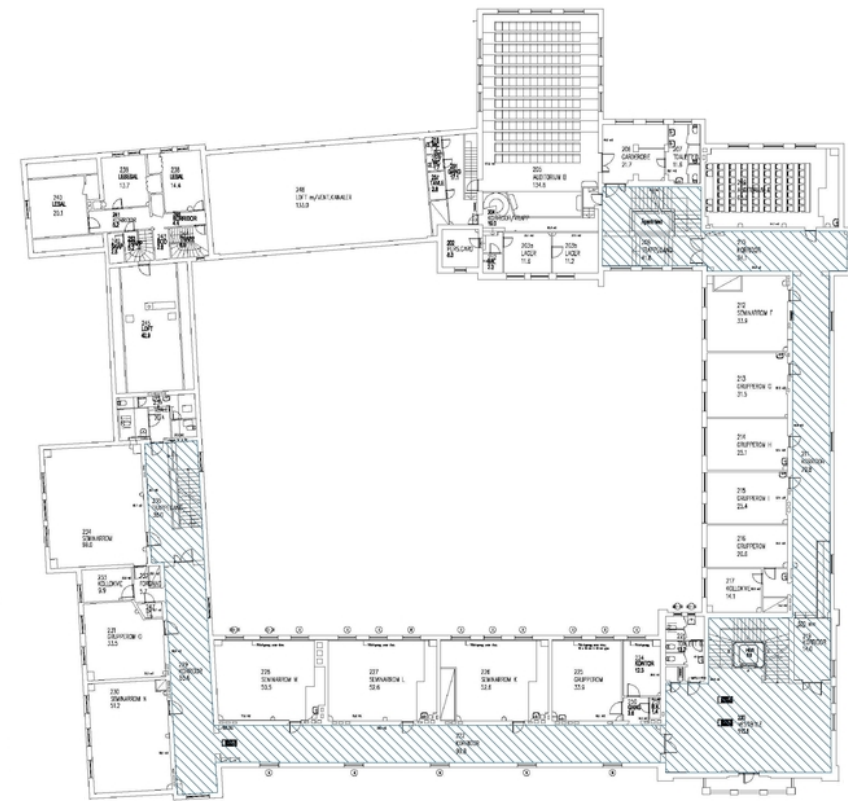
Formålet med fredningen er å sikre skolegården som en integrert del av skoleanlegget.

Skolebygningne er bygget i firkant slik at skolegården danner et **lukket gårdsrom**. Den indre skolegården er en naturlig, integrert del av anlegget.

1 SYDNESHAUGEN SKOLE

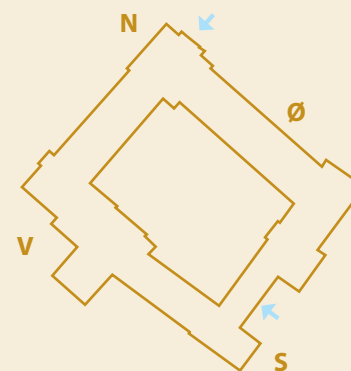
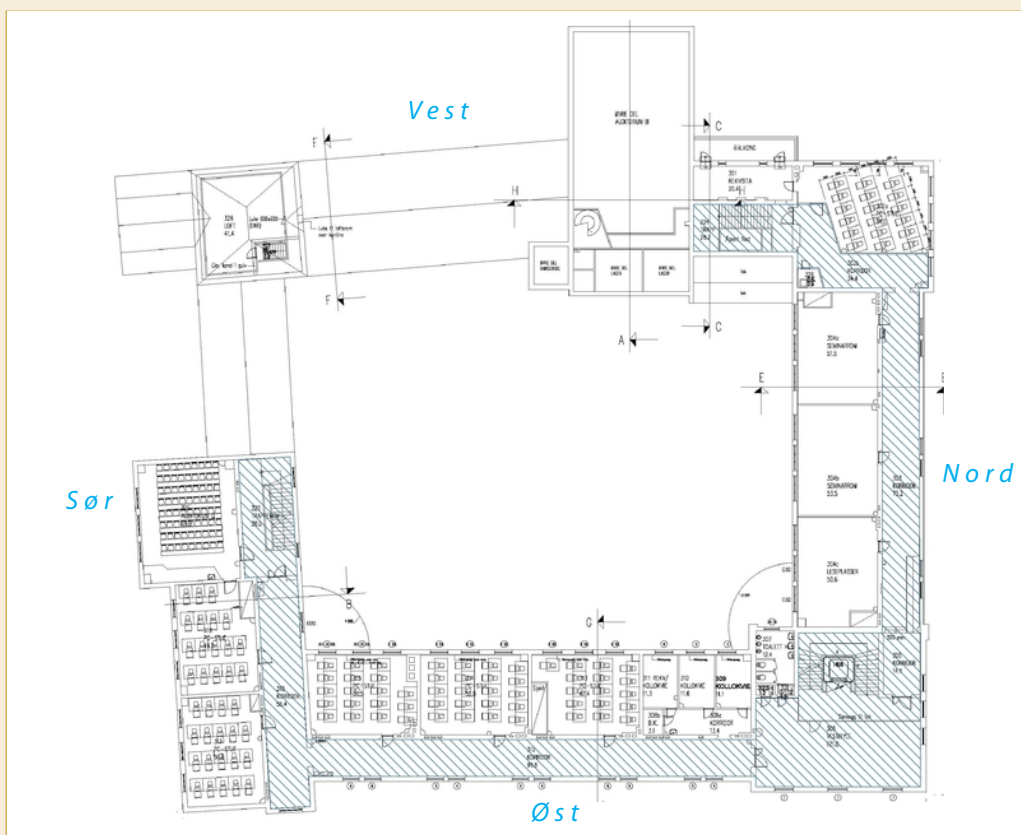

Plantegning 1. etasje. Omfang av interiørfredning er markert med blå skraver. Opphavsrett: Statsbygg

Plantegning 2. etasje. Omfang av interiørfredning er markert med blå skraver. Opphavsrett: Statsbygg

Plantegning 3. etasje. Omfang av interiørfredning er markert med blå skraver. Opphavsrett: Statsbygg

2 BÆRENDE VERNEVERDIER

De bærende verneverdiene beskriver kvaliteter ved bygningen som skal ha spesielt fokus i den videre forvaltningen. Nye tiltak skal underordne seg de bærende verneverdiene.

MURTE FASADER

Bygningens markante, slemmede murte fasader har et rikt og variert uttrykk som skal bevares. Detaljer i fasadene som balkonger, pilastre med pannetak, skifer i vindusbrett og gesimser i variert utførelse, skal bevares. Horisontale felt med eksponert stein skal være synlige og umalte.

TAKLANDSKAP

Anleggets varierte taklandskap med sorte, glaserte takpanner, piper, spir og kobberhetter for ventilasjon er langt på vei originalt og skal ikke forstyrres. Renner og nedløp i kobber er en vesentlig del av takanlegget. Eventuelle nye elementer må tilpasses eksisterende uttrykk og materialbruk.

ORIGINALE BYGNINGSDELER

Originale dører og vindu utført i solide materialer med godt håndverk gir kvalitet til bygningen og skal ikke byttes ut.

OVERFLATER OG DEKOR I INTERIØR

Det rikt dekorerte interiøret er unikt, det gir bygningen identitet, skaper visuell helhet og skal bevares. Særlig må det ved montering av nye elektriske/tekniske installasjoner vises hensyn og disse bør skjules best mulig.

MATERIALER OG FARGER

Den malte, pussede fargesatte fasaden er med på å gi kvalitet og identitet til Sydneshaugen skole, og skal videreføres. Gulvflisene er originale fliser med et spesielt rikt fargespill som skal bevares. Brystninger og andre veggpartier i rød teglstein er en viktig del av det rustikke uttrykket og skal ikke males. Ved eventuelle endringer i interiøret, skal hensynet til dekorasjoner vektlegges.

UTEOMRÅDE

Den omsluttende og intime skolegården er et uteområde med høy kvalitet. Det kan ikke bygges eller installeres nye elementer som forstyrrer den eksisterende harmoniske helheten. Elementer som basseng, sisterner på vegg mot øst og trapp ned til kjeller kan derfor ikke fjernes.

3 G E N E R E L T

3.1 Formålet med Forvaltningsplanen

Forvaltningsplanen er utarbeidet på bakgrunn av Landsverneplan for kunnskapsdepartementet og bestemmelser gitt i kgl. res. «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedomar» 1. september 2006.

Forvaltningen skal sikre at de kulturhistoriske verdiene som knytter seg til de fredede bygningene blir ivaretatt både på kort og lang sikt.

Forvaltningsplanen er utarbeidet i samsvar med antikvariske prinsipper og inneholder detaljert registrering og dokumentasjon av hver enkelt bygning, samt beskrivelse av forhold som må ivaretas ved rehabilitering og endring.

Forvaltningsplanen beskriver prosedyrer og rutiner for vedlikehold av de enkelte husene, og beskriver ansvarsfordeling og arbeidsfordeling hos eier i alle spørsmål om vedlikehold og tiltak på eiendommen.

Forvaltningsplanen inneholder premisser for vurdering av utviklingsmuligheter og begrensninger for eiendommen og fredede enkeltbygg.

Forvaltningsplanen gir retningslinjer for nødvendig kontakt med rett kulturminnemyndighet.

3.2 Lovgrunnlag

Vernet av Sydneshaugen skole er hjemlet i:

- Kgl. res. «Overordna føresegner om forvaltning av statlege kulturhistoriske eigedomar». 1. september 2006
- Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet, fredningsvedtak av 18. juni 2014
- Kulturminneloven § 22 a

3.3 Kulturminnemyndighet

- Planen har gyldighet som **forvaltningsplan** for eiendommen Sydneshaugen skole som fredet bygning.
- **Riksantikvaren er kulturminnemyndighet** for bygg og anlegg i Statens eie som er fredet etter kulturminneloven eller angitt i Landsverneplanen.
- **Hordaland fylkeskommune er kulturminnemyndighet** for bygg og anlegg i statens eie som har verneklasse 2, jfr. brev fra Kunnskapsdepartementet av 16.06.2016: *Statens kulturhistoriske eiendommer (SKE) – Landsverneplan for Kunnskapsdepartementet – VERNEKLASSE 2, utvalg byggverk og utomhusområde til bekreftelse.*
- **Hordaland fylkeskommune er kulturminnemyndighet** for graving i fredede utomhusanlegg som er i statens eie.

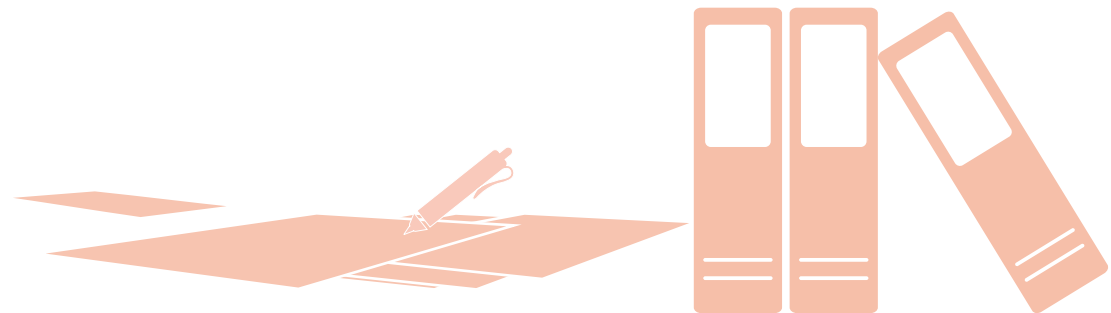
4 VERNEBESTEMMELSER

Den fredete bygningen skal vedlikeholdes og brukes slik at den ikke forfaller. Universitetet i Bergen har, som eier også forvalteransvar.

De særbestemmelser som det er redegjort for i dette dokumentet skal være førende i UiBs (Eiendomsavdelingens) ordinære styringsdokumenter og gjennom ordinære rutiner for forvaltning, drift og vedlikehold.

Det må ikke igangsettes vedlikehold eller tiltak som kan motvirke formålet med vernet. Større endringer/utskiftinger av ikke-vernede elementer i den vernede bygningen defineres derfor som tiltak med tilhørende prosedyre kap 4.3.

Vedlikehold og istandsetting skal skje med materialer og metoder tilpasset anleggenes og bygningenes egenart og arbeidet skal utføres av håndverkere med riktig kompetanse til oppgaven. Arbeider i et vernet bygg må gjøres på en måte som ikke reduserer de arkitektoniske og kulturhistoriske verdiene, men derimot tilfører huset ny kvalitet.

4.1 Hva er vedlikehold?

Med **vedlikehold** menes fornyelse av overflater med samme type materialbruk og farger som eksisterende. Endring eller større utskifting regnes ikke som vedlikehold.

Hovedprinsipp for vedlikehold

Det er bedre å vedlikeholde enn å reparere, og det er bedre å reparere enn å skifte ut.

Ved vedlikehold og eventuell utskifting skal det brukes materialer som tilsvarer opprinnelig materialbruk.

Eksempel på vedlikehold

- **Maling/oljing**
med samme type maling/olje og farge som eksisterende
- **Små reparasjoner av murverk**
med samme type betong, tegl og mørtel
- **Utskifting av enkelttegl**
med tegl av tilsvarende farge, størrelse og overflate
- **Små reparasjonen av taktekke**
med samme materialbruk som eksisterende

4 VERNEBESTEMMELSER

4.2 Hva er tiltak?

Alt arbeid utover vanlig vedlikehold defineres som tiltak. Tiltak skal dispensasjonsbehandles hos Riksantikvaren. Søknad om dispensasjon må inneholde beskrivelse av tiltakets omfang og konsekvenser for bygningen. Tillatelse må foreligge før tiltak kan iverksettes.

Hovedprinsipp innen bygningsvernet

- **Mest mulig** av bygningens ulike deler skal bevares.
- **Skjulte deler** av bygningen (konstruksjoner og bakenforliggende lag) er like viktige å ta vare på som synlige (overflater). Det er et mål å bevare helheten på best mulig måte, ikke bare det visuelle uttrykket.
- **Hvis man må endre**, er det bedre å føye noe til enn å fjerne originale eller gamle deler. Det beste bygningshistoriske «arkivet» er bygningen selv.
- **Endringer skal**, om mulig, være reversible. Når behovene endrer seg, kan de nye elementene fjernes og bygningen vil fremstå slik den var før endring.

Eksempel på tiltak – NB: listen er ikke fullstendig

- **Inngrep i konstruksjon** eller overflate ved f.eks. tilpasning til UU, trekking av nye kabler m.m.
- Montering eller fjerning av **lettvegger**
- Utskifting eller endring av **vinduer og dører** med karmen og listverk
- Rive/skifte ut utvendige eller innvendige **bygningskonstruksjoner**
- Endring av **overflatebehandling** som f.eks. maling av umalte/oljede flater og detaljer, fjerning av eldre malingslag, endring av opprinnelig/eksisterende fargevalg
- Utskifting eller endring av utvendig **kledning, taktekking eller fargevalg**
- Utskifting av **himlingsplater/innvendig kledning**
- **Større endringer/utsiftninger** av **ikke-vernede elementer** i den vernede bygningen
- Montering av **teknisk utstyr, lås og beslag, renner og nedløp**

4.3 Hvem gjør hva?

Riksantikvaren er forvaltningsmyndighet for denne fredede bygningen. Før tiltak iverksettes, skal det foreligge tillatelse fra Riksantikvaren.

Eiendomsdirektøren forvalter på vegne av eier, Universitetet i Bergen, denne fredede bygningen. Fagansvar er delegert til **kulturminneansvarlig**.

Kulturminneansvarlig deltar i beslutninger og iverksettelse av strategi for den fredede bygningen sammen med eiendomsdirektør og lederne for Eiendomsavdelingens driftsavdeling og prosjektavdeling. Kulturminneansvarlig har ansvar for kommunikasjon med Riksantikvaren, faglig skjønn knyttet til vernet og søknader om dispensasjon fra fredningsvedtaket.

Driftsavdelingen utøver daglig og/eller periodisk tilsyn med bygningen og kvitterer på inspeksjonslister tilpasset denne fredede bygningen. Driftsavdelingen skal fortløpende og i tråd med FDVU og forvaltningsplanens angivelser, avdekke mangler som utløser vedlikeholdstiltak. Når driftsavdelingen avdekker mangler som utløser behov for tiltak/bygningsmessige endringer utover vanlig vedlikehold, skal kulturminneansvarlig varsles. Dokumentasjon av mangel og forslag til tiltak skal fremlegges i eget skjema «Vøl og vern», kapittel 6.

Prosjektavdelingen er ansvarlig for søknadspliktige tiltak og ansvarlig for igangsetting og gjennomføring av prosjekt i bygningen. Prosjektleder for tiltaket har ansvar for å utarbeide saksdokument som skal være underlag for søknaden til Riksantikvaren om ev dispensasjon fra fredningsvedtaket. Prosjektleder har ved prosjektavslutning ansvar for å oppdatere kap. 5.2 «Kronologisk endringshistorikk» i denne Forvaltningsplanen.

5 BESKRIVELSE AV BYGNING

Sydneshaugen skole

Sydneshaugen skole med HF-bygget, Universitetsbiblioteket og Johanneskirken som nærmeste naboer. Foto: Alf Edgar Andresen, UiB

Inngang til skolegården fra sør gjennom port med buehvelv. Foto: EIA

Sydneshaugen skole var planlagt av **Bergen kommune** før konkurransen om et kommende universitetsområde på Fastings Minde ble utlyst. Skolen skulle inkluderes i den nye helheten. Arkitekt Egill Reimers, som vant konkurransen, plasserte skolen, i pakt med kommunens ønske, på hjørnet

mellom Ivar Aasens gate og Vinjes gate. Arkitekt Kaspar Hassel tegnet anlegget som har preg av å være et helhetlig kunstverk. Sydneshaugen skole og Historisk museum er de eneste bygningene som ble reist i tråd med Reimers plan for Fastings Minde.

5 BESKRIVELSE AV BYGNING

5.1 Bygningens historie

Sydneshaugen skole fra 1921, tegnet av byarkitekt Kaspar Hassel, var den første bygningen som ble oppført i tråd med arkitekt Reimers plan for universitetsområdet på Fastings Minde. UiB overtok skolen først i 1960. Etter en stor rehabilitering i 1966/1967 ble skoleanlegget knyttet sammen med det nye HF-bygget og har siden vært tilholdssted for det Humanistiske fakultet.

Da skolen var ny, ble den tatt i bruk som middelskole til erstatning bl.a. for Hambros skole nede i sentrum som brente i 1916. Det var senere realskole, gymnas og ungdomsskole på Sydneshaugen. Langhaugen skole overtok gymnastilbudet i 1960. Ungdomsskoleelever som gikk de første årene på Sydneshaugen, ble overført til Gimle ungdomsskole da denne var ferdig i 1966. I noen år ble skolen brukt til allmennlærerutdanning. Hensikten var fra starten av at skolen skulle tilfalle universitetet.

HISTORISK BELIGGENHET

Sydneshaugen skole ligger på eiendommen Fastings Minde der Claus Fasting anla sin lystgård i slutten av 1780-årene. Da det hundre år senere ble planlagt en byutvidelse mot vest, var det ønske om å gjøre Fastings Minde til et penere boligstrøk med store murgårder, men eieren ville ikke

selge. De grønne markene ble liggende urørt mens ny bebyggelse kom opp i området rundt. Kommunen fikk hånd om eiendommen i 1913 med tanke på Bergens Museum som hadde bruk for arealer for videre utvidelser.

Byarkitekt Kaspar Hassel laget i 1916 et første forslag til regulering av og bebyggelse på Fastings Minde. Han plasserte byens nye middelskole nordvest for Johanneskirken. Da kommunen året etter inviterte til konkurranse om et kommende universitetsområde på Fastings Minde, var det et krav at middelskolen skulle innlemmes som del av et helhetlig universitetskompleks. Det lå i kortene at skolen senere skulle overdras til universitetet. Egill Reimers vant konkurransen, skolen var plassert og ble bygget etter Kaspar Hassels opprinnelige planer. Marianne L. Nielsen, som har skrevet hovedoppgave i kunsthistorie om Kaspars Hassels skolebygg, viser til at Reimers og Hassel, som var seilerkompiser, hadde forankring i det samme formspråket og at det derfor nok var mulig for disse to arkitektene å finne en felles arkitektonisk linje.

Byggearbeidene på Sydneshaugen skole begynte i 1916. Verdenskrigen, Bergensbrannen, vanskelige grunnforhold og mangel på arbeidsfolk medførte at skolen ikke stod ferdig før i 1921. Da hadde kommunen, som var byggherre, dessuten endret og utvidet planene underveis, blant annet ved å plusse på med en rektorbolig og et lite

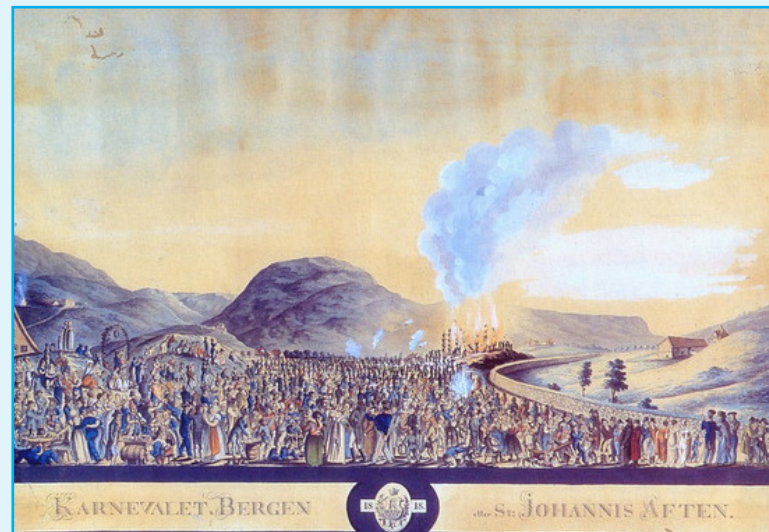
svømmebasseng. Skolen som var kalkulert til å koste 750.000 kroner, kom på hele 1.700.000. Før grunnarbeidene kunne ta til, måtte en tolv meter høy fjellknaus sprennes vekk. Det kupert landskapet nordøst for husene på den tidligere lystgården ble jevnet med jorden. Og det var ikke hvilken som helst knaus som ble borte. Her lå en brenneskanse, det vil si bålplass for den sagnomsuste St. Hans-feiringen på Sydneshaugen. Midtsommerfesten blir omtalt som et bergensk karneval, og det fortelles om et stort og svært livlig folkehav på slettene rundt bålplassen. Både fattig og rik deltok i festen, men utpå kvelden var det vanlig at borgerskapet søkte ned mot Nygårdsalléen for promenering. Men folkefesten utartet seg, og både muséet og boligeiere som hadde etablert seg oppe på høyden, fryktet brann. I 1884 ble det lagt ned forbud mot bålbrekking på Sydneshaugen.

MED ASYLET SOM NABO

Opprinnelig lå det en pakterbolig og en løe nordøst for hovedhuset på lystgården. Disse husene ble trolig revet da

Bildet viser haugen som ble sprengt vekk for å lage plass til skolen på hjørnet mellom Ivar Aasens gate og Vinjes gate. Her lå bålet under den store St.Hans-feiringen på Sydneshaugen. Vi ser Johanneskirken til høyre og pakterboligen på Fastings Minde til venstre i bildet.

St. Hans-feiring på Sydneshaugen 1818, skildret av Johan Dreier med bålet plassert på skoletomten. Husene til høyre skal forestille bygningene på Fastings Minde, vi ser løen og lengst til høyre arkhøyhuset til Claus Fasting.

5.1 Bygningens historie

skolen skulle bygges. Siden 1865 hadde Rosenbergs asyl holdt til på Fastings Minde. Asylet ble den nye skolens nærmeste nabo. Flere bygninger med kjøkken, sovesaler og stuer for pasientene, samt inngjerdede luftgårder lå tett inntil skolens vestfløy. Kommunen eide og drev asylet fra 1913 til 1959 da 140 pasienter og flere ansatte flyttet til Luster sanatorium på Harastølen. Fire av asylets bygninger med til sammen 400-500 kvadratmeter grunnflate ble revet i 1964 for å gjøre plass til HF-bygget.

HØYE KVALITETER

Skolen er, som Historisk Museum, formet i et monumentalt og middelalderlig formspråk med henvisninger til nyrenessanse og lokal 1700-talls trearkitektur. Det borglignende anlegget i slemmet teglstein er bygget med fire fløyer rundt en stor åpen skoleplass. Høyden varierer mellom to og tre etasjer pluss loft og kjeller. Skolens hovedinngang vender mot byen, i anleggets nordøstre hjørne. Bygningen er satt sammen av ulike volum, fasadene preges av mange ulike vinduer. Undervisningsrommene ligger inn mot skoleplassen, korridorene langs yttervegg mot nabo. Anlegget er utformet som et helhetlig kunstverk der arkitekten har satt sitt preg på hver minste detalj.

Bygningen er preget av gode materialer og utføring av høy kvalitet, og er typisk for skolene som ble bygget i de første tiårene etter år 1900. Sydneshaugen skole utmerker seg med et gedigent og rikt dekorert interiør. Utsmykningen

er fortatt av dekormaler Salomon Sørensen fra Laksevåg. Om motivene er hans eller om de først ble tegnet av arkitekt Hassel, vet vi ikke. Her er utsmykninger over de fleste dørene samt i tak over trapperom og vestibyler. Dekoren i første etasje har motiver fra en undersjøisk verden, dyr og planter i skogen preger andre etasje, mens motivene i tredje er viet himmelen med fugler, skyer og stjerner.

Tegningene er kalkmalerier på kalkpuss. Freskene ble pusset opp da UiB overtok bygningen. Noen av maleriene ble da overmalt med oljemaling. I 2011 ble dekoren i taket over trapp i tredje etasje konservert. I 2014 fikk de fleste maleriene ellers i bygningen tilsvarende restaurering.

Da UiB overtok skolen, ble gymsaler innredet til auditorium, festsalen ble midlertidig kantine. To leiligheter mot sørvest og et lite badeanlegg med svømmebasseng i kjelleren i østfløyen ble bygget om. HF-fakultetet fikk flere lesesaler og 145 grupperom til disposisjon i bygget som gjennomgikk en generell oppussing. En del vinduer og dører ble skiftet, skolen fikk nytt elanlegg, ny vvs og nytt fyringsanlegg som også forsyner HF-bygget med varme. Denne renoveringen ble planlagt av arkitektene Peter Helland-Hansen og Sverre Lied som også tegnet HF-bygget. Landskapsarkitekt Endre Vik, som på 1960-tallet hadde ansvar for utformingen av UiB sine uteområder, innlemmet den åpne plassen på Sydneshaugen skole

i denne planen. Arealet utomhus ble belagt med kvadratiske betongheller. Uværsskurets vestvegg ble åpnet mot HF-bygget.

Et av UiBs driftskontor holder til i den tidligere vaktmesterleiligheten i anleggets sørvestre hjørne.

I 1995 ble det installert heis i trapperomet i skolens nordøstre hjørne. I forbindelse med et større arbeid i perioden 1999-2002 ble fasadene rehabilitert, skolen ble brannsikret, fikk nytt ventilasjonsanlegg, nye vinduer og en del nye dører. Vinduene mot nord ble ikke byttet ut. I dag finnes derfor noen originale vinduer i bygningen, noen fra renoveringen i 1966/1967 og noen nyere. Et av auditoriene, rom nummer 129 har original innredning. Rommet med møblering er renovert.

I 2011-2014 ble skolens interiør oppgradert. Samtidig med at maleriene ble renset, ble vegger malt, klasserom fikk nye banebelegg på gulv, husets originale flisgulv ble bonet. Originale pendellamper ble erstattet av spotlys i vestibyle i andre etasje for å bedre lys-

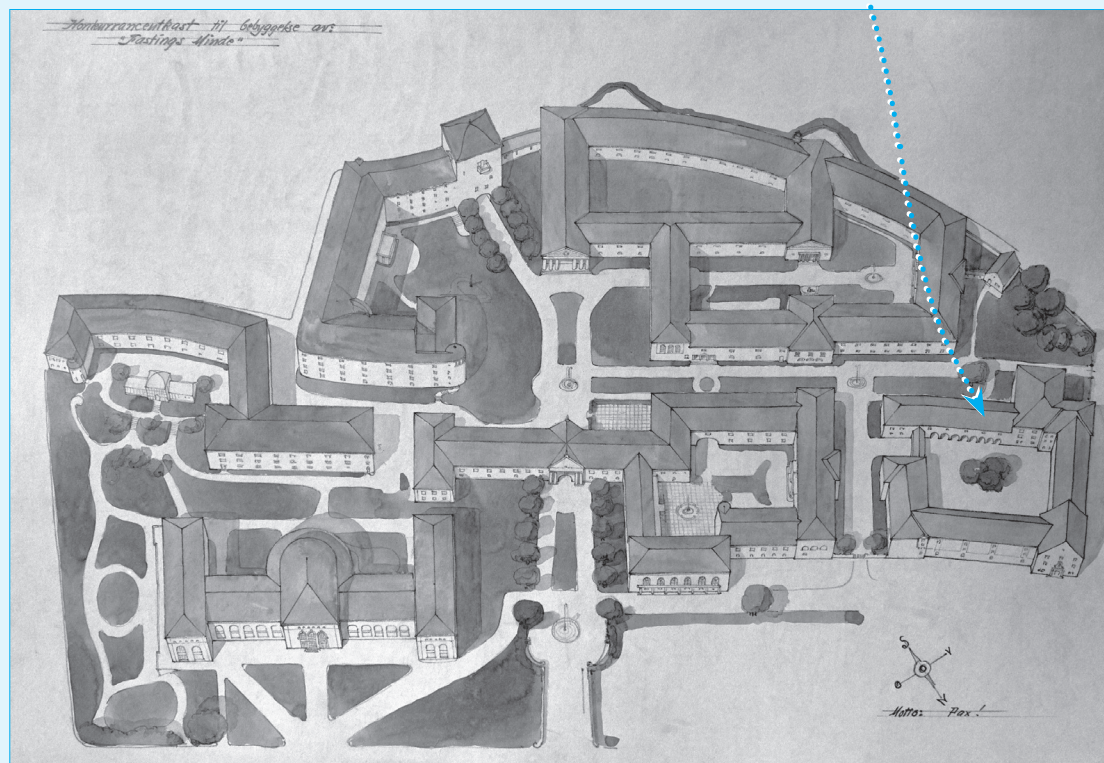
Sydneshaugen skole

forholdene. Etter ønske om mer liv i og økt bruk av anlegget fikk vestibyle og korridorer nye faste møbler i 2013, skissert av arkitekt Todd Saunders, tegnet av EIA og produsert for UiB. I 2014 fikk HFs informasjonssenter nye lokaler i nordfløyen.

For å bedre akustikken i vestibylen i andre etasje er det montert tekstilfriser med uglemotiver på veggene. Utsmykningen fra 2013 er utført av Rachel E. Huglen.

I vestibylen i tredje etasje er det satt opp en minnetavle med navn på lærere og elever på Sydneshaugen skole som falt i frigjøringskamp i årene 1940-1945. En benk til minne om det samme er en gave fra Jan og Per Jæger.

Flere lærere ved Sydneshaugen skole har satt spor etter seg i norsk skole- og kulturhistorie, som Lars Sørås senior og junior, kjent blant annet for å ha skapt en mye brukt skolesangbok.

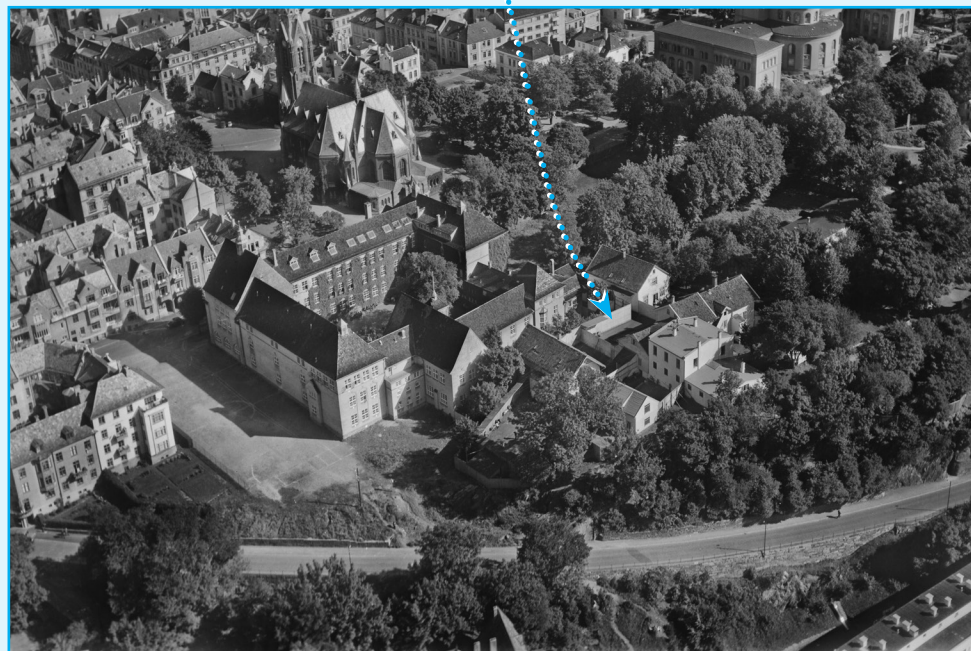

Arkitekt Egill Reimers vant konkurransen om regulering av Fastings Minde til et kommende universitetsområde i 1917. Plasseringen av Sydneshaugen skole var bestemt på forhånd og planlagt av byarkitekt Kaspar Hassel. Konkurransvilkårene understreket at det måtte skapes en arkitektonisk løsning som inkluderte skolen i den nye helheten. Bare skolen og Historisk museum ble oppført i tråd med Reimers plan på Fastings Minde. Hassel fullførte arbeidet med Sydneshaugen skole.

5.1 Bygningens historie

Luftegårder for pasientene ved Rosenbergs asyl

Fastings Minde

Skolen på Sydneshaugen hadde Rosenbergs asyl på Fastings Minde som nærmeste nabo mot vest i mange år. Pasientenes luftegårder lå tett inntil skolebygningen. Foto: Fotograf Widerøe's Flyveselskap A/S, Universitetsbiblioteket i Bergen

Fire bygninger som har tilhørt Rosenbergs asyl er nettopp revet. Året er 1964, tomten skal klargjøres for reising av HF-bygget. Foto: Bergens Tidende

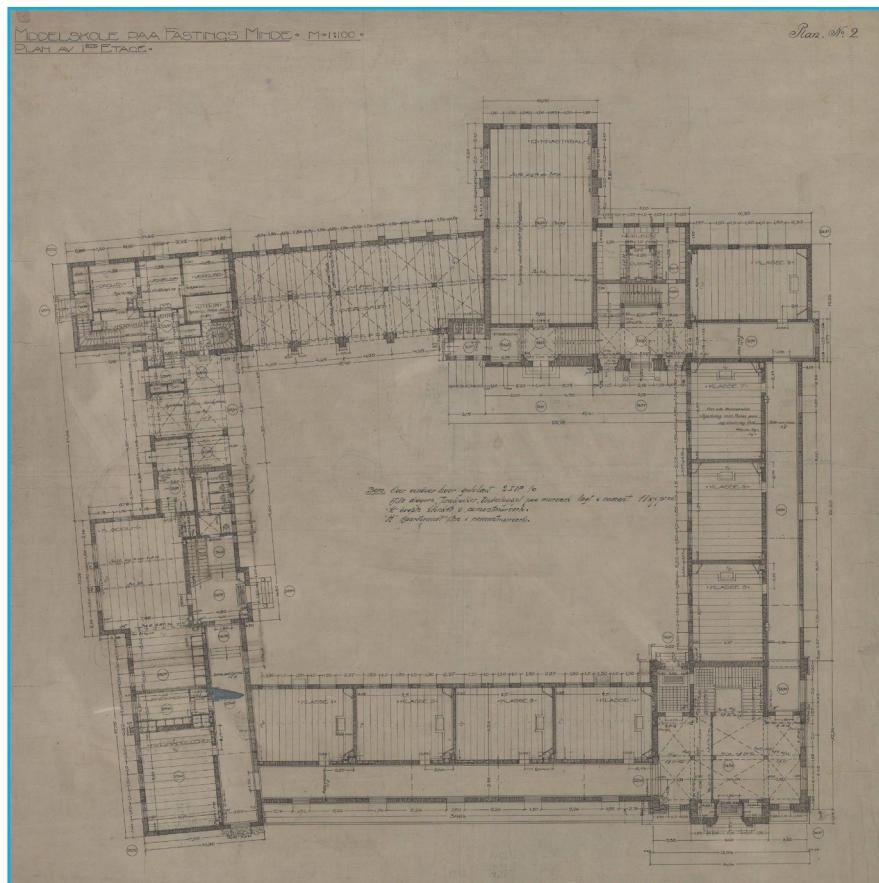

*Skolens fasader har i perioder vært tildekket av eføy.
Fotograf ukjent, Universitetsbiblioteket i Bergen*

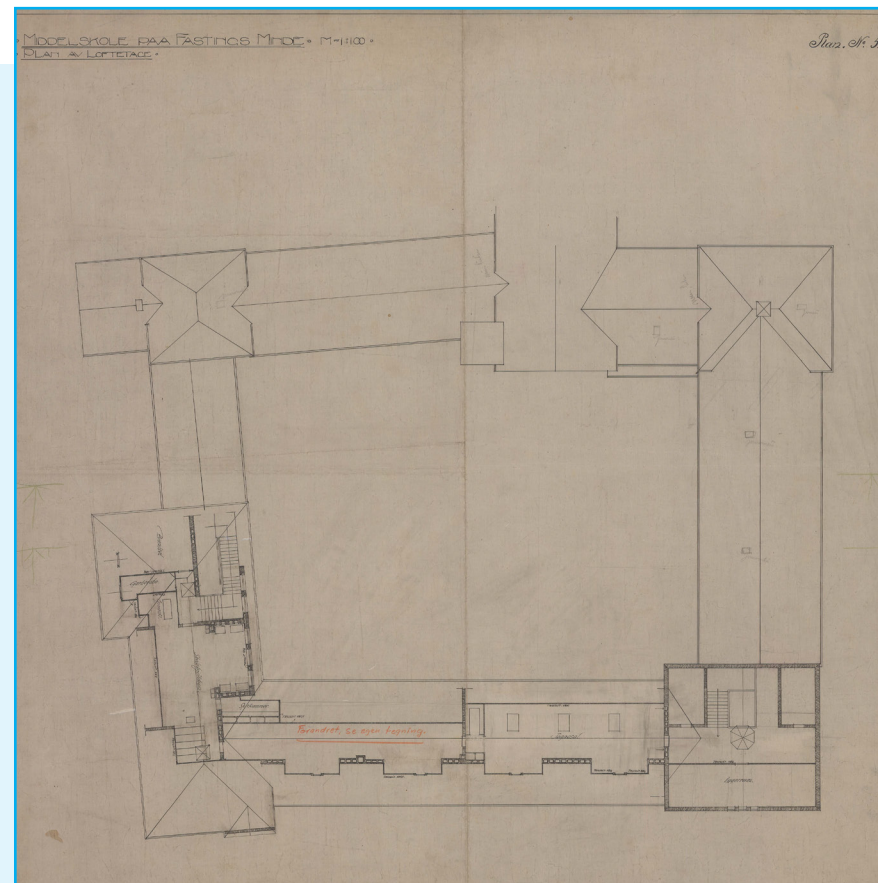

Foto: Bergens Tidende

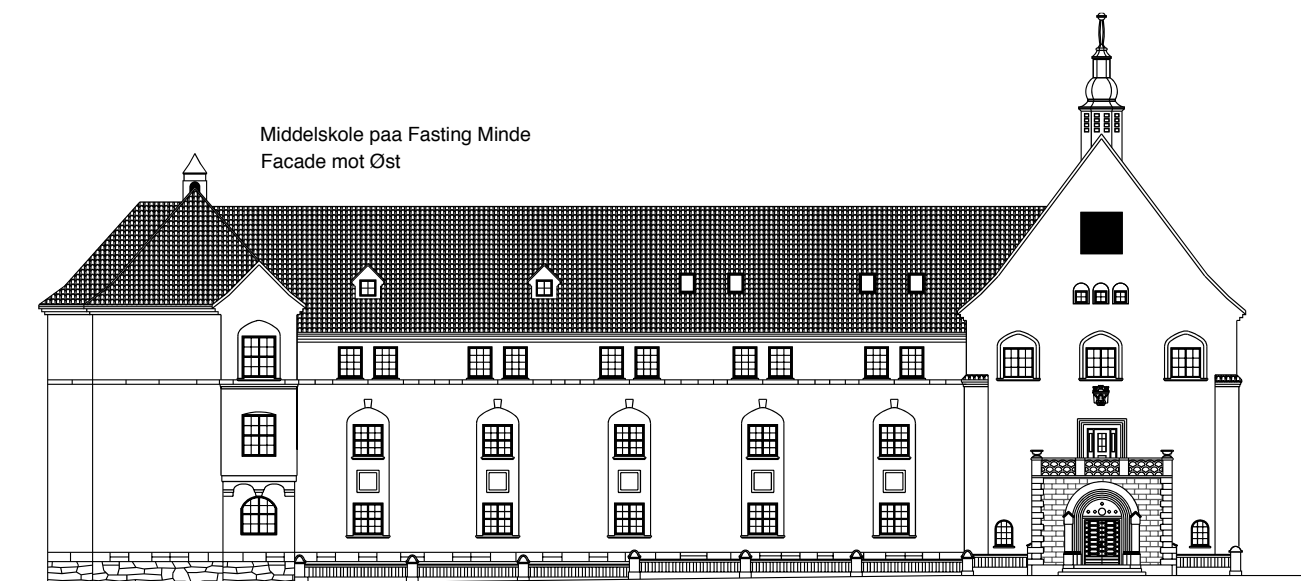
5.1 Bygningens historie

Plantegning 1. etasje. Tegning av arkitekt Kasper Hassel

Plantegning loft. Tegning av arkitekt Kasper Hassel

Fasader mot øst. Tegning av arkitekt Kaspar Hassel

Fasader mot sør. Tegning av arkitekt Kaspar Hassel. Tegningene tilhører: Arkivet etter Bygningssjefen i Bergen

OM ARKITEKTEN – Kaspar Hassel

1877-1962

Kaspar Hassel er byarkitekten som skapte en ny og moderne skoletype. Før han planla skolen på Sydneshaugen, tegnet han Rothaugen skole (1911), Møhlenpris skole (1912) og Nygård skole (1918). Ved å sette sammen bygningskropper med ulike volum rundt en skoleplass, skapte han intime, vennlige skoleanlegg med variasjon i høyder og fasader. Hassels skoler var påkostede prestisjebygg med svært gode kvaliteter. Til tross for begrenset økonomi bygget Bergen mange nye skoler på denne tiden. I samtlige skoler ser vi pretensiøse arkitektoniske løsninger og stor tro på fremtiden.

Hassel tegnet også Ny-Krohnborg skole (1924) og Fridalen skole (1934). Han var ansatt på Stadsingeniørkontoret fra 1908, ble sjef for kommunen sin nybyggavdeling og byens første byarkitekt fra 1924 til 1947. Det kommunale boligkomplekset på Rothaugen (1920), Slaktehuset (1919) og Neevengården sykehus (1912) ble også tegnet av byarkitekten.

Fra 1910 bodde han som nærmeste nabo til Sydneshaugen skole, i Ivar Aasens gate 10, et murhus han selv hadde tegnet.

I 1920 ble Hassel olympisk mester i seiling under OL i Antwerpen sammen med bl.a. arkitekt Egill Reimers. De stilte i klassen 12 meter type 1919. Bare en båt stilte til start i den klassen.

Kilder: Norsk kunstnerleksikon, Store norske leksikon.

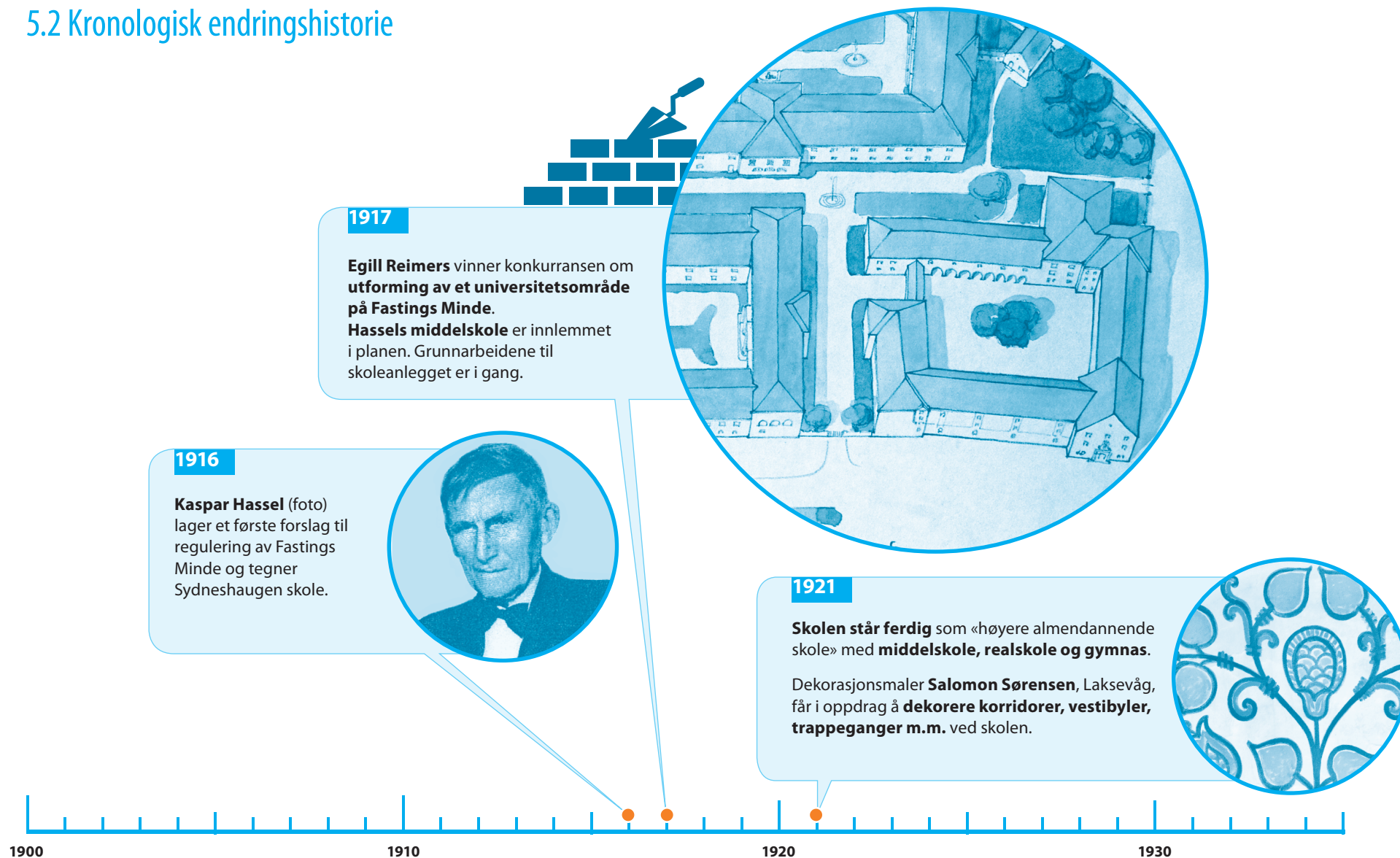

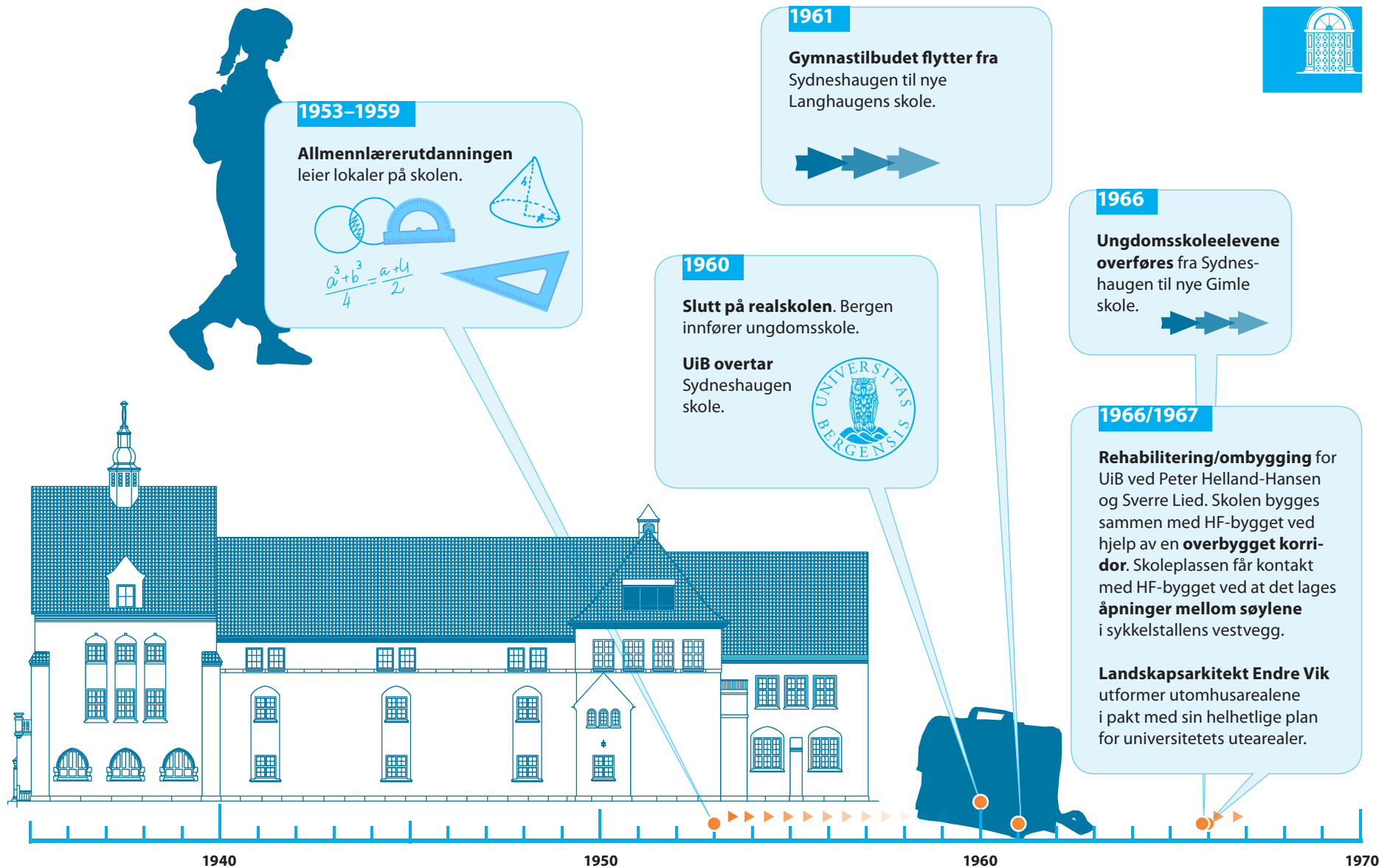
Nygård skole. Foto: EIA

Rothaugen skole. Foto: EIA

5.2 Kronologisk endringshistorie

5.2 Kronologisk endringshistorie

1990

Arkitektkontoret STYLOS innreder kantine for SiB i sykkelstallen som får vindu i buene mot gårdsplassen og i åpningene mot HF-bygget.

Det bygges trapp opp til den gamle festsalen som lenge er kantinenes røykeavdeling. Ved inngangen til kantinen bygges **nytt vindfang i mur**.

1999–2002

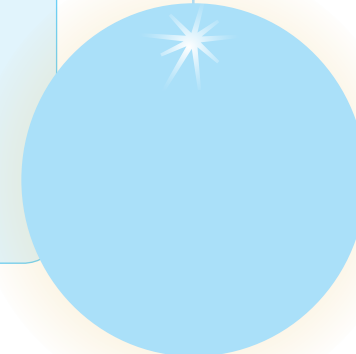
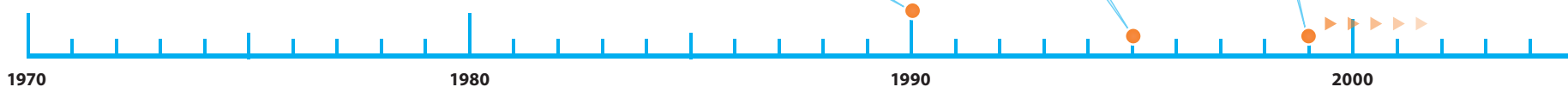
Fasadene rehabiliteres. Delvis utskifting av gamle vinduer og dører. Bygningen **brannsikres**.

Det bygges **nytt ventilasjonssystem** og **nytt fyringsanlegg**.

Taklamper fra 1966/1967 byttes ut med nye pendellamper fra tak med stor, hvit glasskuppel i de fleste rom som er fredet. Tilsvarende lamper ble installert da skolen ble bygget.

1995

Heis installeres i hovedtrapperom mot nordøst.

2012–2014

Renovering av interiør.

Universitetsmuseets konservatorer konserverer dekoren. Vegger og dører males, nytt banebelegg på gulv i klasserom.

Vestibyle og korridorer får **ny, fast møblering** etter skisser av arkitektkontoret Todd Saunders.

2005

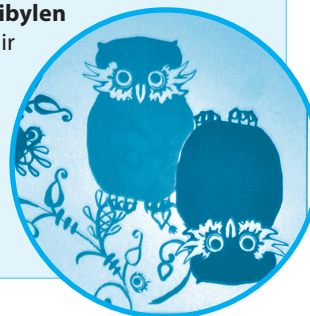
Smedsvig Landskapsarkitekter
gjør utomhusanlegget
universelt tilgjengelig.

2013

Dekoren i vestibylen

i andre etasje blir supplert med **friser med uglemotiv** av Rachel E. Huglen.

Endring fremtid

- = år med tekstblokker, viktige endringer/hendelser
- = år med tekst på forrige eller neste side

Plass til
ny endringshistorikk
Fyll på!

2010

2020

2030

2040

5.3 Kultur- og arkitekturhistorisk verdi

SÅRBARHET

Sydneshaugen skole, plassert i pakt med arkitekt Egill Reimers plan for Fastings Minde og formgitt som et helhetlig kunstverk av arkitekt Kaspar Hassel. Fotografert fra tårnet av Johanneskirken av Thomas Vindal Christensen, EIA

Sydneshaugen skole ble planlagt av byarkitekt Kaspar Hassel i 1916 og innlemmet i arkitekt Egill Reimers plan for et fremtidig universitetsområde på Fastings Minde. Anlegget som synliggjør utgangspunktet for Bergen Museum arealplanlegging tidlig på 1900-tallet, har stor undervisningshistorisk og byhistorisk verdi. Skolen har et til dels monumentalt formspråk som også preger Historisk museum. Dette er de to eneste bygningene som ble reist i pakt med Reimers plan på Fastings Minde. Senere har UiB supplert campus på Fastings Minde med flere formålsbygg preget av sin tid. Sydneshaugen skole fremstår som opprinnelig med helheten

i behold. Anlegget er velholdt og er vært lite endret sett i lys av at skolen har vært i kontinuerlig bruk siden 1921 og fremdeles brukes til undervisning. Dette gir skoleanlegget svært høy kulturhistorisk verdi.

Arkitekturhistorisk har det borglignende anlegget, som lukker seg rundt en skolegård, røtter i middelalderens murverk og i bergensk trearkitektur fra 1700-tallet. Inspirasjonen kan være hentet fra eldre europeisk universitetsarkitektur.

Skoleanlegget har et gedigen interiør preget av solide materialer og rik dekor. Foto: EIA

Foto: EIA

Interiørene er gedigne med solid materialbruk og godt utført flis- og mursteinsarbeid. Skolen utmerker seg dessuten med svært rikt utsmykket med dekorasjonsmaling. Anlegget er en av flere store skoler tegnet av byarkitekt Kaspar Hassel i Bergen tidlig på 1900-tallet. Han var foregangsman for denne typen eksklusive prestisjeskoler som ble bygget også ellers i landet i første del av dette hundreåret.

På Sydneshaugen skole ble middelskolen avløst av realskole, gymnas og ungdomsskole. En tid holdt også klasser fra Bergens offentlige lærerhøgskole til her. Avtalen var at Bergens Museum skulle overta anlegget for universitetsbruk når det var behov for dette. Det skjedde i 1960 da UiB ble eier. Fra 1966 har skolen blitt brukt til universitetsformål. Anlegget har dermed en lang og kontinuerlig skole- og undervisningshistorie som gir høy historisk verdi.

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Helhetlig kunstverk

Helheten i skoleanlegget er langt på vei intakt. Foto: EIA

Sydneshaugen skole er et helhetlig kunstverk skapt av byarkitekt Kaspar Hassel. Den opprinnelige helheten er i all hovedsak intakt, anlegget har sin opprinnelige hovedform og volum. Den murte, malte fasaden er intakt med innslag av horisontale felt med frilagt granitt, vindusbrett av skifer, pilastreer med pannetak og balkonger med rekkverk av granitt og smijern. De originale takrennene i kobber er fremdeles delvis til stede. Den originale inngangsdøren er på plass i hovedinngang mot nordøst og

det finnes noen flere originale ytterdører. Fasaden mot nord har originale vinduer. Vinduene ellers er nye energivinduer utformet som de opprinnelige.

Anleggets taklandskap er lite endret. Glaserte takpanner av tegl er skiftet ut med tilsvarende ved behov. Originale piper og kobberhetter er intakte, det samme gjelder opprinnelige tårn og spir. Nytt ventilasjonsanlegg har medført noen tilføyelser og endring av luftåpninger i tårn.

Fasade mot nordøst. Foto: EIA

Den lune, innelukkede skolegården er rustet opp med nytt dekke og er tilpasset gjeldende uu-standard, men har sin opprinnelige form og karakteristiske store tuntre. Langs skolens indre østvegg står to originale vannposter i granitt. Trappen mellom disse ned til skolens opprinnelige svømmebasseng er original. Den doble smijernsporten under den overbygde buede porten er original.

Skolens hovedinngang mot Ivar Aasens gate er vakkert dekorert med huggen granitt og en balkong med rekkverk av stein. Foto: EIA

Porten med buehvelv mot sør er den mest brukte. Biinngangsdørene er originale.

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader inn mot gårdsrommet

SÅRBARHET

Fasade mot sør. Foto: EIA

Fasade mot vest. Foto: EIA

I tråd med samtidens praksis for offentlige institusjonsbyggeri ble også Sydnehaugen skole utformet etter middelalderske forbilder. Til sammenligning ble boligbygg ofte oppført med stiltrekk og dekor fra nyrenessansen. Anlegget består av komplekse, asymmetriske og varierte former med enkel dekor – med tydelige referanser til middelalderske slott og borgarkitektur.

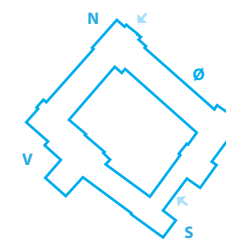
Den komplekse og asymmetriske formsammensetningen sammen med den murte, pussede fasadens med sin enkle dekor, er karakteristisk for bygningen og har særlig stor verneverdi. Dekoren i fasadene består hovedsaklig av trapping i tegl, felter med mønster i tegl og innfelt granitt i tegl.

Fasade mot nord. Foto: EIA

Fasade mot øst. Foto: EIA

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader mot gaten

SÅRBARHET

Fasade mot sør. Foto: EIA

Fasade mot vest. Foto: EIA

Fasadene som vender ut mot gaten er mer omfattende dekorert enn fasadene som vender mot gårdsrommet.

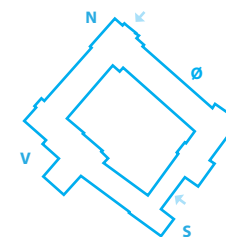

Fasade mot nord. Foto: EIA

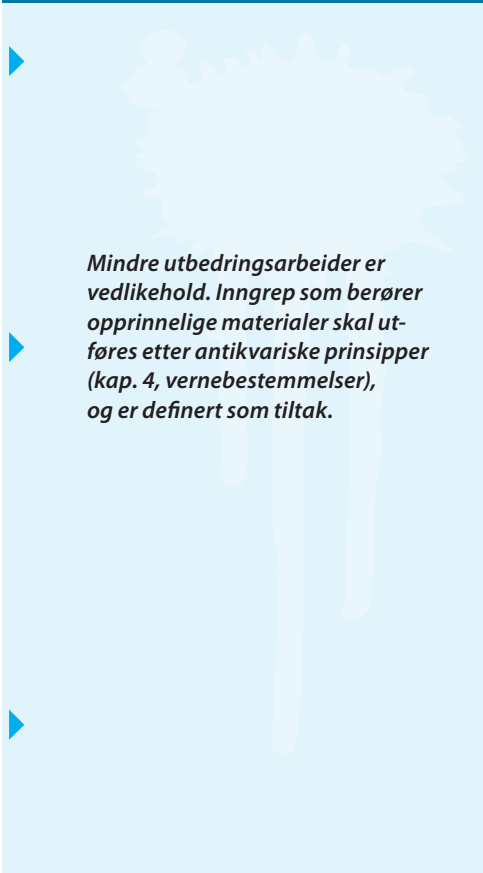

Fasade mot øst. Foto: EIA

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader, yttervegg og sokkel

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Sokkel	Original sokkel. Murt naturstein nederst. Øverst forblendet med rektangulære granittblokker, hugget. Overkant sokkel varierer.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Yttervegg konstruksjoner	<p>Originale murte yttervegger i tegl. Massive murvegger, trolig utført med kalkmørtel i tråd med tidens praksis. Type forband er trolig flamsk forband lik som synlig på innside. Ytterveggene er bærende konstruksjoner og opplegg for dekker og takkonstruksjoner.</p> <p>Det er gjort noen strukturelle endringer i de bærende ytterveggene. Det er laget åpninger for ventiler i yttervegger inn mot gårdsrom. Vindusåpning omgjort til dør i nordfløy i gårdsrom i 2014. I ombyggingen i 1966/1967 ble bygget koblet sammen med det nye HF-bygget og det ble åpnet opp mellom bueganger i vestfløy.</p> <p>I 1990 ble kantine anlagt her og bueganger tettet med glassfelt. Murt inngangsparti til kantine er også fra samme ombygging.</p>	
Yttervegg utvendig overflate	Opprinnelig slemmet og malt med kalk. I dag malt med moderne, pustende maling, Sto Lotusan. Originale lag ligger skjult under dagens moderne gul-farge. Noen felter/markeringer i fasade med granitt, noen felter i eksponert tegl. Dekorelementer i form av sprang i teglvegg er bevart. Vindusbrett i skifer.	

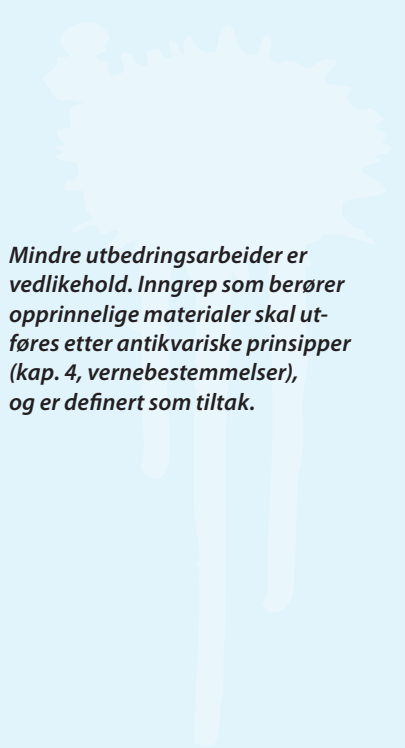

Fasader, yttervegg og sokkel (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Yttervegg dekorelementer i fasaden	<p>Fasadene er diskret dekorert med få dekorelementer. Dekoren er middelalderinspirert, asymmetriske og enkle. Dekorelementene er unike og skal ikke endres. Inngangspartiene er markert med varierte dekorelementer i form av trapping i tegl, omramming i tegl, innhukk og rundt hovedinngang med granitt, søyler og felter med eksponert tegl.</p> <p>Over hovedinngangen i nord henger et byvåpen i granitt og her er spor i yttervegg etter forhenværende skrift/dekor. Inngangen til gårdsrommet er forsiktig dekorert med felter i eksponert tegl, hvitmalt hvelv og antatt nyere gjenmurte felter i forband med åpne stussfuger buegang.</p> <p>Vinduene i indre gårdsrom er omrammet av felt med inntrukket tegl. Oppover etasjene blir dekoren mer omfattende med mer trapping i tegl og flere dekorelementer.</p> <p>I ytterveggene er det noen steder felter med granitt, trolig for å fremheve linjer eller for å dele opp store flater. Ytterveggene avsluttes mot tak med en murt, trappet gesims i 3 skift i tegl.</p> <p>Hjørnet på tårnet i vestveggen er dekorert med pilaster med samme oppbygning som yttervegg, med trapping av tegl mot tak og med takstein.</p> <p>Pilastrene går igjen i fasadene som vender ut mot byen. Fasadene ut mot byen er i større grad dekorert enn i gårdsrommet med flere felter i granitt, mer omfattende trappinger i tegl og felter med annen tegl-forband som danner mønster i fasaden. Granitt og eksponert tegl skal ikke males.</p>	<p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader, yttervegg og sokkel (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Yttervegg kjerne	<p>Originale innvendige overflater er i tegl, eksponert i brystning og pusset og malt over med flere lag med maling. Noen steder original dekormaling over dører, rundt vindu, på vegg og i stripe over brystning.</p> <p>Overflatene fremstår som opprinnelige og godt bevarte. Teglveggene er innvendig murt med flamsk forband. Brystningene er i 1,9-2 meters høyde og er avsluttet med rullskift (stein snudd vertikalt) i topp og bunn.</p> <p>Teglsteinen er brun og massiv, murt med lyse fuger. I noen deler av bygget er veggene reparert med antatt nyere tegl og fugene er malt for å likne de opprinnelige. Blant annet i korridorer mot nord er det brukt en lysere og mer porøs type stein.</p>	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vinduer generelt	<p>Noen få av de originale trevinduene er bevart, ellers nyere vinduer. Samtlige nye vinduer er i tre med malte karmene, oppdelt i felter og med sprosser. Noen vinduer, særlig i tilknytning til hovedinngangspartier, har buet form. De 24 takvinduene er nye.</p>	
Originale vinduer	<p>De fleste originale vinduene er å finne i fasade mot nord. Disse er med ett-lags glass, kittet og med hvitmalt trekarm. I vestibylen er det originale vinduer i alle etasjer mot nord.</p> <p>I resten av nord-fasade er de originale vinduene supplert med varevinduer. Ett vindu i kjeller i øst-fasade er originalt.</p>	
Originale vinduer i kjeller	<p>Et vindu i øst-fasaden, mot Sydneplassen, er originalt. Glasset er ruglete, kittet og karmene hvitmalt.</p>	

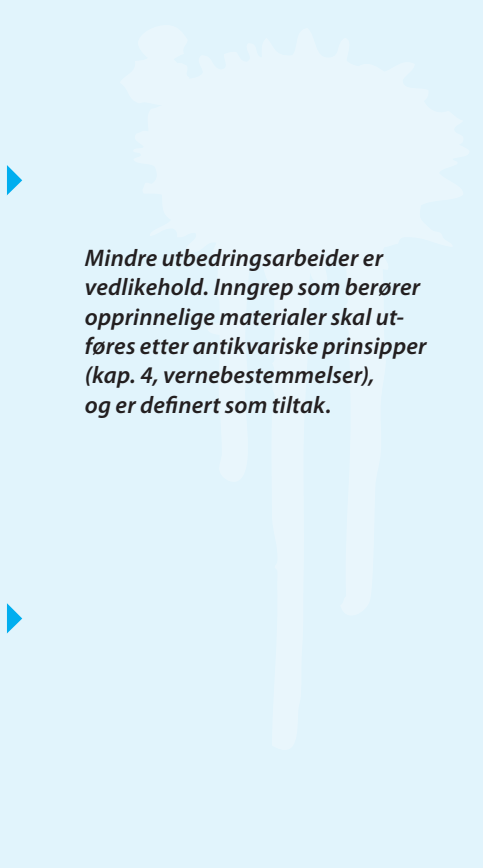

Fasader, yttervegg og sokkel (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Originale vinduer i 1. etasje	Tre like, originale vinduer i vestibyle/korridor i nordfasade i 1. etasje har spiss, buet form. Vinduene er kittet, med ett-lags glass og hvitmalte karmen. Vinduene er delt opp i 6 felter som alle er underinndelt med sprosser. Vinduet har to åpne rammer. Bunnforing i skifer. Originale vinduer i korridor mot nord har fått nye håndtak. Bunnforing i malt tre over opprinnelig skiferhelle.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Originale vinduer i 2. etasje	Tre like, originale vinduer i vestibyle/korridor 2. etasje mot nord. Vinduene er kittet, med ett-lags glass og hvitmalte karmen. Vinduene er delt opp i 4 felter som alle er underinndelt med sprosser. Alle fire felter er åpne rammer. Bunnforing i malt tre over opprinnelig skiferhelle. Vinduer i korridor mot nord er som i 1. etasje oppgradert med nye håndtak. Bunnforing i malt tre over opprinnelig skiferhelle.	
Originale vinduer i 3. etasje	Tre like, originale vinduer i vestibyle/korridor 2. etasje mot nord. Vinduene er kittet, med ett-lags glass og hvitmalte karmen. Vinduene er delt opp i 2 felter som er underinndelt med sprosser. Begge felter er åpne rammer. Bunnforing i opprinnelig skiferhelle.	
Nyere vinduer	De nyere vinduene er utført som energiglassvindu i tre, de fleste fra 1999/2000.	

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Fasader, yttervegg og sokkel (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Ytterdører generelt	<p>Den originale ovedinngangsdøren mot Ivar Aasens gate i øst er bevart og forseggjort med dekor.</p> <p>To bidører i inngangen til gårdsrom er originale, ellers er alle dører inn mot gårdsrom skiftet ut. De nyere dørene er i hovedsaklig i glass og gråmalt stål fra 1999/2000 samt en enklere glassdør fra 2014.</p> <p>Inngang A, B og C i gårdsrom har originale overlys. Skilting over dørene er av forskjellig alder, inngang A har skilt over dør fra 60-tallet.</p> <p>Ytterdør i sør-fasade mot plassen foran det nyere HF-bygget har originalt overlys. Nyere, malt tredør.</p>	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Hovedinngangsdør mot Ivar Aasens gate	<p>Original rikt dekorert to-fløyet hovedinngangsdør i eik. Ornamenten på dørblader i mørkere tresort. Buet felt over dør i eksponert tegl med dekorelementer. Eksponert tegl i vegg rundt dør trappes inn mot døren med 5 skift.</p> <p>Sokkel og omramming rundt teglvegg med kilesteindekor i topp og på sider. Rundt denne en grovere vegg murt med granittblokker med ru overflate. Inngangspartiet stikker ut i fra fasadelivet. Pilastere i granitt utgjør hjørnene på utstikkeren som avsluttes i topp med en balkong med dekorert rekkverk i granitt. Balkongdøren står symmetrisk på inngangsdøren.</p> <p>Inngangen er symmetrisk og flott utsmykket og er utvilsomt den opprinnelige hovedinngangen til anlegget. Inngangspartiet fremstår som godt bevart og autentisk.</p>	

Fasader, yttervegg og sokkel (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Balkongdør	<p>Original dør med sidefelt på begge sider. Glassfelt, 4 i høyden, i dør og i begge sidefelt, speil nederst. Dør i massivt tre, gråmalt. Nyere vrider/lås, originale hengsler.</p> <p>Rundt døren er teglveggen trappet inn med to skift. Over døren er byvåpenet i stein og merker etter skilt/skrift på teglvegg.</p>	<p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Balkong - rekkverk	<p>Rekkverk i granitt. Hjørneavslutning med ekstra dekorelement på søyle. Rekkverk delt opp i 3 felt i front, tykke granittsøyler i mellom. Åpent buemønster i granitt i feltene mellom. Fuger i rekkverk av varierende utførelse og kvalitet.</p>	
Bi-dører mot gårdsrom	<p>To originale bi-dører i portrom til gårdsrommer, malt heltre. Døren mot øst er delt opp med to speil og et to-delt glassfelt øverst. Døren mot vest er delt opp i tre speil.</p>	

5.4 Kulturminneverdi eksteriør

Yttertak

SÅRBARHET

Sydneshaugen skole sett fra tårnet i Johanneskirken. Foto: EIA

Takkonstruksjon fra innsiden. Foto: b+b arkitekter

Den originale takformen med hovedkonstruksjoner er svært godt bevart. Takets komplekse form med sammensatte takformer og høye spir er med på å gi bygningen sitt karakteristiske, borgliknende middelalderpreg.

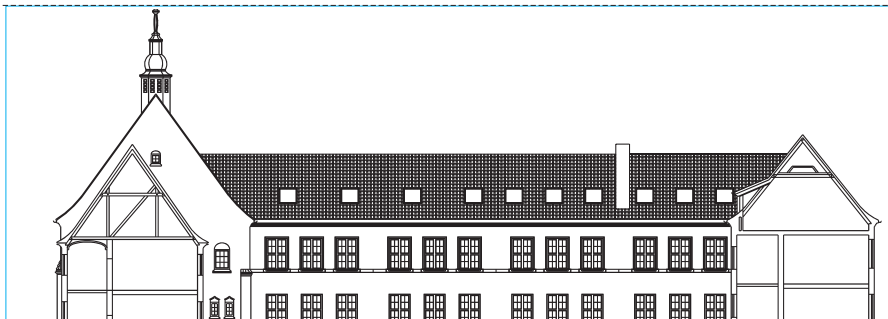
Yttertaket er i hovedsak som opprinnelig, med unntak av noen nyere oppstikk for ventilasjon og 24 takvinduer.

De sorte glaserte takpannene er sannsynligvis opprinnelig og/eller er blitt erstattet med takstein lik original. Beslag er blygrå og rekker og nedløp svarte/brune og et par steder med original kobber. Opprinnelig spir, oppstikk og arker i oksidert kobber.

Yttertak

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Hovedtak konstruksjon	Original bærende takkonstruksjon i tre er bevart. Bjelkelaget i loftsgulv henger fra taksperrene. Skråavstivere i tre mellom hvert sperr, spenner mellom hanebjelke og bjelkelag.	▶
Hovedtak overflate	Tak er tekket med glaserte, sorte takpanner. Trolig originale, utskiftede deler i lik utførelse. Beslag i bly.	▶
Ventilasjonstårn	Originale ventilasjonstårn med runde ventiler og spisse hetter, utført i kobber, 3 stk.	▶
Oppstikk/ventilasjons	Noe nytt oppstikk for ventilasjon, utført i ny kobber (som ikke oksiderer) eller liknende materiale.	▶
Spir	Originalt spir på tårnbygg i vestfløy i oksidert kobber, karakteristisk utseende.	▶
Takvinduer	13 takvinduer fordelt mellom nord, øst og sørfasade mot byen samt 9 takvinduer i tak på østfløy inn mot gårdsrom. Ingen takvinduer er originale, antatt varierende alder og varierende størrelser.	▶
Piper	Originale piper er bevart. Pusset, ikke malt med enkle hetter.	▶
Renner og nedløp	Renner og nedløp er utført i brun plast. Nederste løp i original sortmalt smijern.	▶
Snøfangere	Svart stål, trolig opprinnelige.	▶
Beslag	Bly og/eller liknende.	▶

Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.

5.5 Kulturminneverdi interiør

*Husets tre vestibyler er spesielt påkostet og rikt dekorert. Dette er vestibylen i første etasje.
Foto: EIA*

Fredningen innendørs omfatter vestibyler, trapperom og korridorer samt auditorium 125 som har opprinnelig møblering anno 1966/1967.

Som i eksteriøret bærer Sydneshaugen skole preg av å ha hatt brukere som har ivaretatt bygningens opprinnelige verdier på en svært god måte. Interiøret er gedigent og domineres av flislagte gulv, eksponert rød teglstein i høye brystninger med dekorert bord i overkant og brede trappeløp i granitt med smijernsrekkverk. Buede åpninger for dører og vindu har rik dekor i form av malte friser over de fleste dører og rundt flere vindus-

åpninger. Dessuten er tak og takbjelker i tre etasjer rikt dekorert, det samme er tak over trapp mot sør. Noen friser er overmalt, de fleste er renset og konservert.

I korridorene i første og andre etasje henger store, hvite glasskupper. Disse lampene er nye, men trolig av samme type som de originale. Vindu i fasade mot nord er husets originale. Alle vindu har originalt vindusbrett av skifer, noen steder er brettet bygd inn. De fleste dørene er nye.

Taket over trapperommet i anleggets sørflyøy har husets største dekorasjon. Foto: EIA

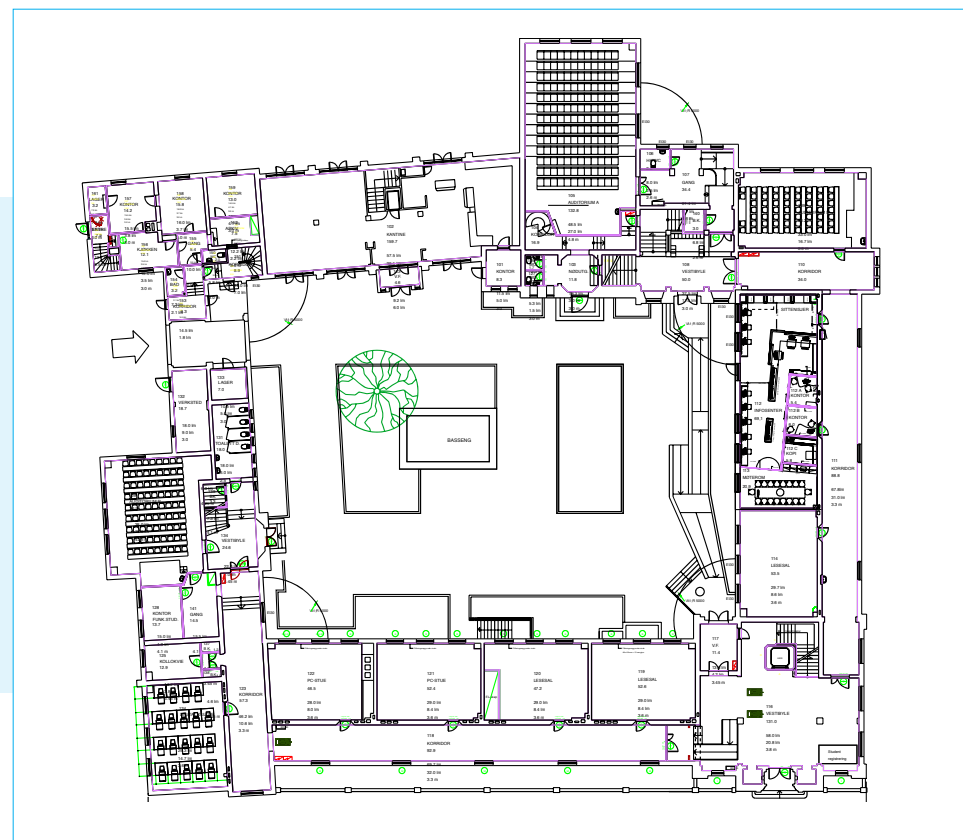
Skolen har mange trappeløp og korridorer med flislagde gulv og brystninger i rød teglstein. Dette er trappen ned fra festsalen i vestflyøyen. Foto: EIA

5.5 Kulturminneverdi interiør

Beskrivelse interiør, 1. etasje

SÅRBARHET

Plantegning 1. etasje. Dagens situasjon 2018.

Første etasje i Sydneshaugen skole er i stor grad som opprinnelig i sin planløsning, materialitet og detaljering. Veggdekoren er original og takhengt belysning trolig lik som opprinnelig.

Inngangspartiene med trapperom i første etasje, særlig ved hovedinngangen, viser byggets mest detaljrike og forseggjorte interiør. I vestibyen ved hovedinngangen er det flere originale, flotte vinduer og godt

bevart ytterdør. Rikheten i interiøret understreker at dette var anleggets hovedinngang.

Freskene i første etasje ble nylig restaurert og i stor del tilbakeført til opprinnelig utseende. Havfruer og undersjøiske planter er hovedmotiv. Over dører til lesesaler går det i sort, okergult, mintgrønn og lys turkis mens det i trapperommene er innslag av røde fargetoner.

Korridor. Foto: EIA

Vestibyen. Foto: EIA

5.5 Kulturminneverdi interiør

Rom 116 vestibule

SÅRBARHET

Til venstre ser vi inngangen fra skolen gårdsrom til vestibulen i 1. etasje. Foto: b+b

Vestibulen fremstår som et godt bevart rom, preget av originale materialer på alle overflater - terracottaflis på gulv, brystning i eksponert tegl med pusset veggfelt over med veggdekor over dører og rundt vinduer, mørk malt trehimling og granittdetaljer på søyler. Ytterdør, vinduer mot nord og i nisje ved ytterdør er originale.

Heisen, en moderne rampe samt ventilasjonssøyle er av nyere dato. Glasskuper i tak er fra 1999/2000 men antas å være lik opprinnelige lamper.

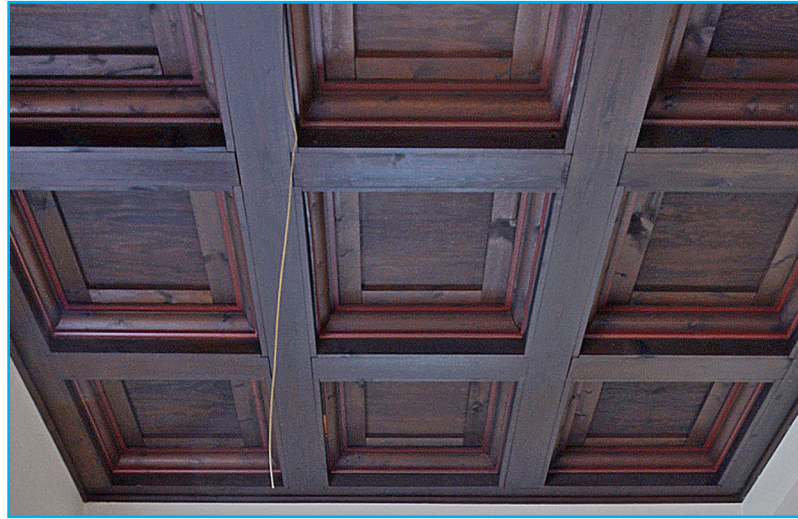
Vestibulen bærer preg av å ha vært hovedinngang, med særs flott dekor på vegger og høy kvalitet på materialer.

Vestibyle 1. etasje. Foto: EIA

Detalj dekor. Foto: EIA

Detalj kassetthimling. Foto: EIA

Rom 116 vestibyle

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv/trapp	Originale gulv i brunspettet kvadratisk terracotta-flis med blank overflate.	
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. I dag er feltene hvitmalt, original farge er ukjent. Original, sårbar dekor over dører og i vindussmyg mot vest.	<p>▶</p> <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p> <p>▶</p>

Rom 116 vestibyle (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Søylar	Originale søylar, pusset og malt med kapitel i granitt. Søylene er ikke bærende elementer. Kantene på de kvadratiske søylene er dekorert, dekor antatt støpt i gips.	<p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Ytterdør	Original hovedinngangsdør er en to-fløyet dør i lakket eik med fire speil i hvert dørblad. Nyere vrider, lås og pumpe. Døren rammes inn av hvitmalte, karakteristiske lister med dekorelement i topp.	
Innerdører, ID 111 og dør mot korridor 118	Nyere to-fløyet dør i tre/laminat og glass. Fire speil i sikkerhetsglass er rammet inn av smale trelister, dørblader i gråmalt laminat. Dør fra omtrent 1990-tallet.	
Innerdører, 116 mot vf 117	Enkel, gråmalt dør, sannsynligvis i heltre, med 3 speil. Antatt original.	
Himling	Original himlingskonstruksjon. Mørkmalt kassetthimling i tre, underoppdelt av bjelkemotiv, malt hvitt. Sannsynligvis er kassetthimling i furu, malt mørk for å fremstå som mer høyverdig tresort. 2 lag med lister i hver kasset.	
Fast inventar	Glasskuppel-lamper i tak fra 1999/2000, trolig tilsvarende originale. Utenpåliggende kabling er ny.	
Vinduer	To store, buede originale vinduer mot nord med ett-lags-glass, kittet. To åpningsfelt. Originale vinduer i nisjer ved hovedinngangsdør.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Auditorium R rom 129

SÅRBARHET

Møbler fra 1966/1967. Foto: b+b arkitekter

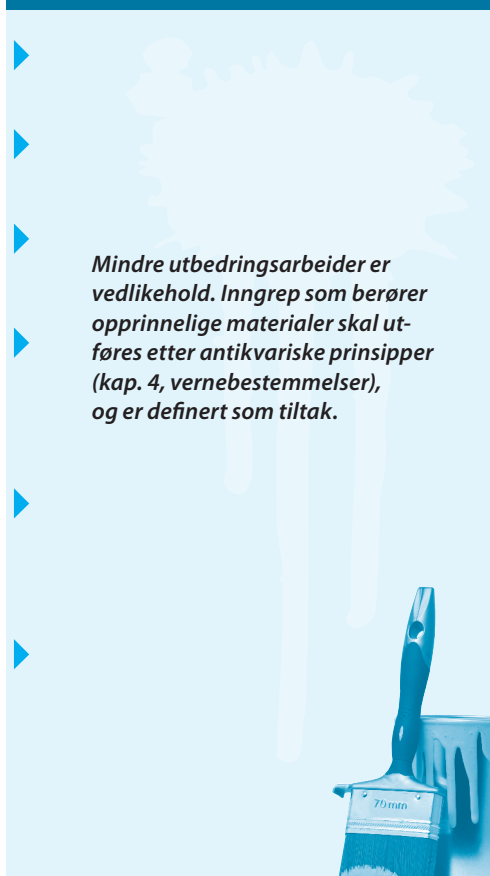

Auditorium R rom 129 med restaurerte benkerader. Foto: b+b arkitekter

Auditorium R er det eneste bevarte opprinnelige undervisningsrommet i bygget. Rommet er noe preget av en del nyere tekniske installasjoner, og tykke gardiner men fremstår samtidig som et autentisk undervisningsrom fra 60-tallet. Møbleringen er fra 1966/1967, da UiB overtok.

Selve inventaret, benkeradene, er restaurert i nyere tid. Gulvet er flatt som opprinnelig. I front av rommet er en scene trukket inn i vegglivet. Himlingen over skråer ut mot rommet for å optimalisere lydforhold.

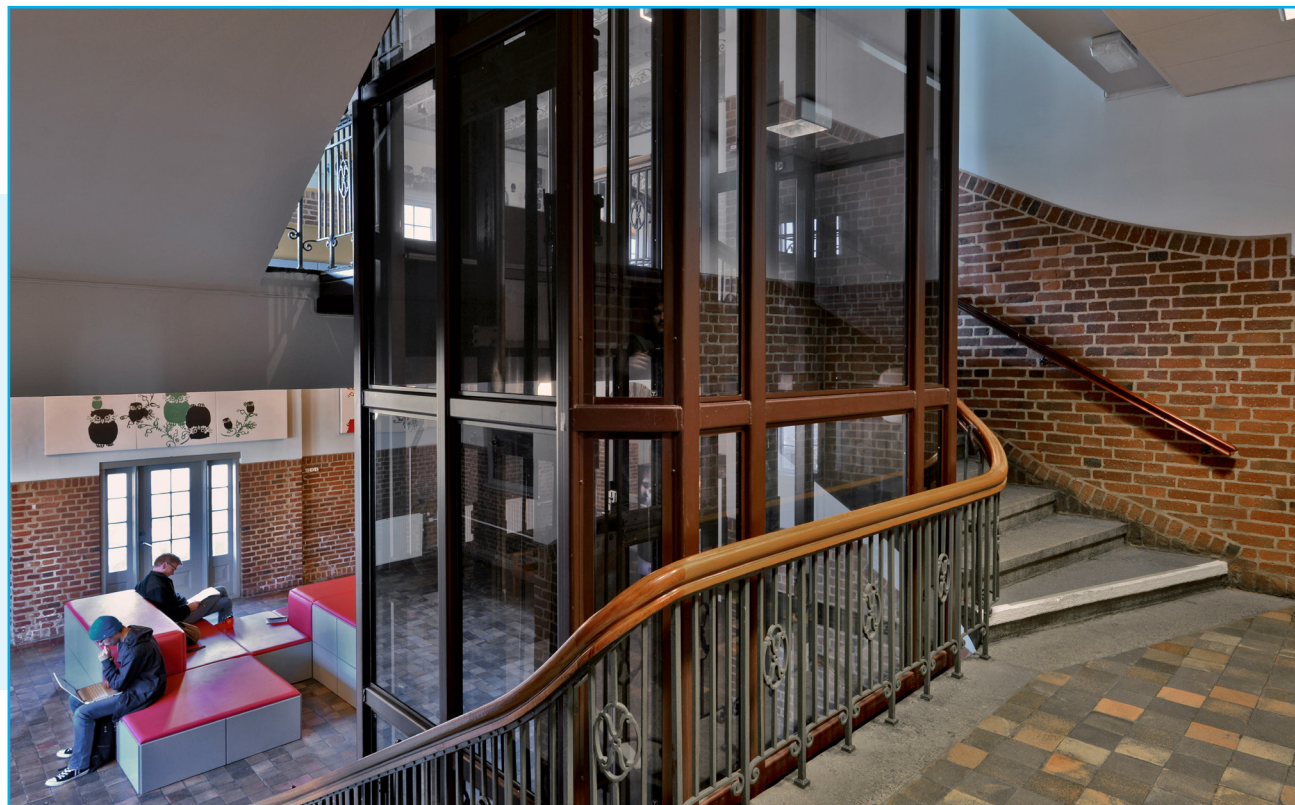
Auditorium R rom 129

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Linoleum, tilsvarende originalt gulvbelegg.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Kalkede og malte murvegger.	
Dører	Nyere dører.	
Himling	Moderne systemhimling. Himling skrår over podium, sannsynligvis for å bedre spredning av lyd.	
Fast inventar	Benkeradene er originale fra 1966/1967 etter historisk oppsett. De er restaurert senere bl.a. i forbindelse med uu-tilpasning. Nyere podium og installasjoner på scene. Lamper over benkerader er moderne kontorarmaturer mens over scene er fra omtrent 60-tallet.	
Vinduer	Originale vinduer er skiftet ut med nye trevinduer.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Hovedtrapp nord

SÅRBARHET

Trappen har tre løp mellom hver etasje og snor seg 180 grader. Foto: EIA

Trappen fremstår som godt bevart. Trappen er i tre løp per etasje, rundt en nyere heis. Trinnene er i massiv, prikkhugget granitt med opptrinn markert i steinen. Hvert første og siste trinn i hvert løp er uu-markert med hvitmalt stripe. Rekkverk er i dekorert smijern med håndløper i edeltre på toppen. Teglgveggen har fin og enkel detaljering oppover trappeløpet. Trappen preges av enkel og solid utførelse i flotte materialer.

Hovedtrapp nord

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK	
Trinn	Originale trinn i massiv, prikkhugget granitt. Markerte trinnforkanter med spor i stein i front. Uu-markering nederst og øverst i hvert løp med hvitmalt stripe.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>	
Rekkverk	Rekkverk i smijern, malt mørk grå. Enkel og lekker dekor i smijern. Originale håndløpere i lakkert edeltre. Rekkverket har flere dekorelementer enn det liknende rekkverket i trapp i fløy mot sør.		
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca. 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. I dag er feltene hvitmalt, original farge er ukjent. Det er flere fine tegldetaljer i veggen langs trinn oppover trappen, i trinnene og på toppen av brystning.		
Himling	Pusset og malt underside av trapp.		
Heis	Moderne heis fra 1995 i stål og glass. Stål malt i burgunder farge.		

5.5 Kulturminneverdi interiør

Korridorer i 1. etasje

SÅRBARHET

Øverst: Detalj av dekor over brystning i tegl.

Over: Korridoren i 1. etasje. Gulv i blank, brunspettet terracotta-flis. Foto: EIA

I korridorene er det dekor over alle dører.

Foto: EIA

De bevarte korridorene er karakteristiske for bygget. De vender ut mot gaten og vinduene slipper inn mye lys.

Overflatene er stort sett originale, med unntak av gjennomgående nyere himlinger. Belysningen i korridorene består av rader med like glasskuper. Lampene er fra 1999/2000, men er trolig like de opprinnelige.

Dekor over dører og som en bord over brystning i deler av rommene. Korridorene fremstår som autentiske og særegne rom.

Korridor, 1. etasje

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet terracotta-flis med blank overflate.	▶
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt med moderne maling, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. I dag malt hvite. Original dekor-rand over brystning i korridor 111. Ikke dekor over brystning i resterende korridorer i 1. etasje. Brystning i tegl hvitmalt i innhukk ved korridor 123 og i sør-enden av korridor 118.	▶ ▶
Innerdører vestibyle/ trapperom	To-fløyede dører i tre/laminat og glass fra 1999/2000. Fire speil i sikkerhetsglass er rammet inn av smale trelister, dørblader i gråmalt laminat. Begge dører med dekor over.	▶
Dører til lesesaler / grupperom	Laminatdører fra 1999/2000, malt grå. Dekorerte felter over dører.	▶
Himling	Nyere systemhimling.	▶
Fast inventar	Glasskupler i tak fra 1999/2002, troligtilsvarende opprinnelig belysning. Nyere ventilasjonssøyler. Innkassede føringer langs yttervegg ved gulv, malt grå. Nyere radiatorer.	▶
Vinduer	Nye vinduer mot øst med bunnføring i tre. Et vindu mot nord lik de to i vestibyle, originalt. Ettlags-glass, kittet med hvitmalte karmen, spiss bue. Vinduer mot nord er trolig originale med nye håndtak.	▶

Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Trapperom sør 1. – 3. etasje

SÅRBARHET

Trapperommet fremstår som autentisk og godt bevart. Flott og omfattende dekorert kuppel i 3. etasje, et av byggets mest forseggjorte dekorelementer.

Belysning trolig lik original. Alle overflater er med originale materialer og rommet er helhetlig og enkelt. Trappen med trinn i prikkhugget granitt har en smekker bærekonstruksjon.

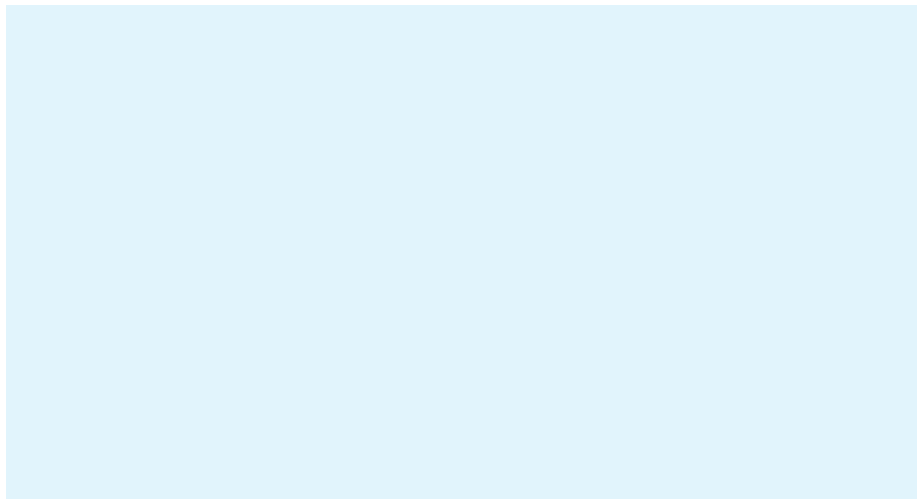
Trapp i skolens sørfløy. Rekkverket har knagger for våte klær og paraplyer. Foto: EIA

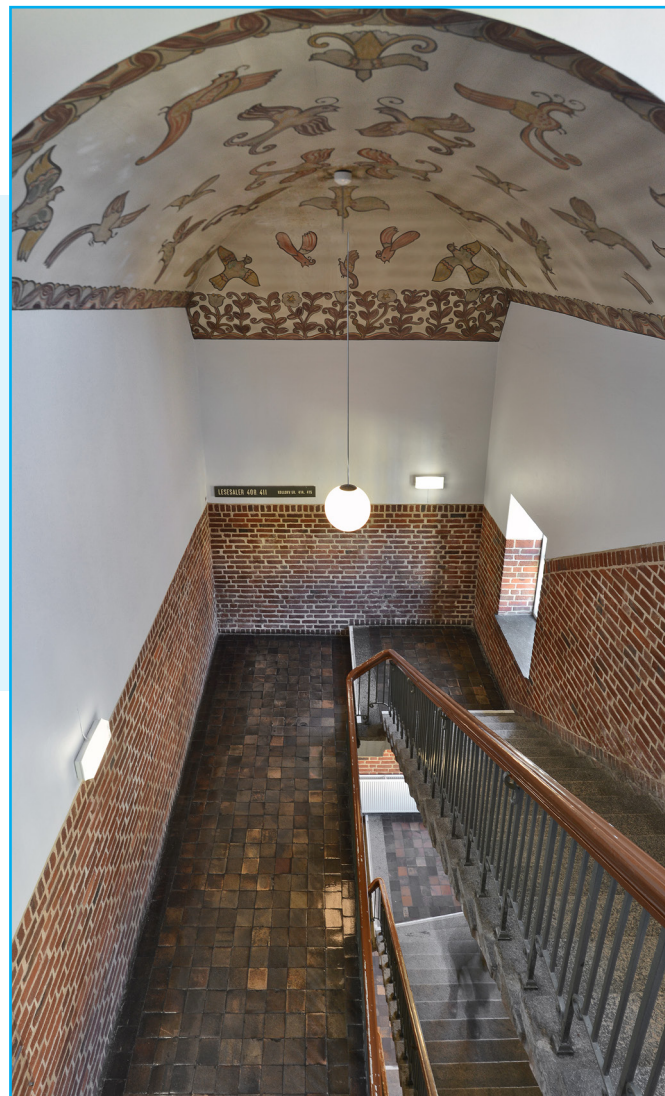

Dekorasjon i taket over trapp i skolens sørfløy. Utsmykningen av skolen ble utført av dekorasjonsmaler Salomon Sørensen på oppdrag fra Kaspar Hassel. Foto: EIA

5.5 Kulturminneverdi interiør

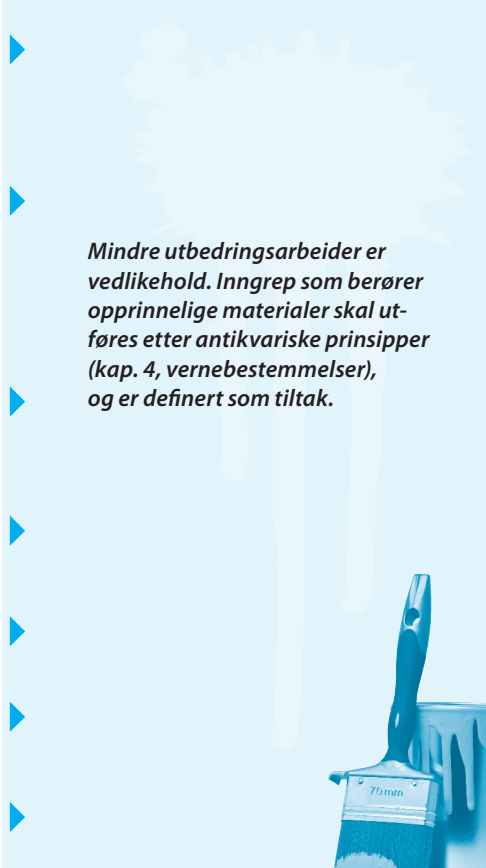

Under reposer er det montert nyere himling. Dører og vinduer er nyere. I 1. etasje er det tatt hull i yttervegg for ventilasjon, rist i galvanisert stål.

Original dekor i taket. Foto: EIA

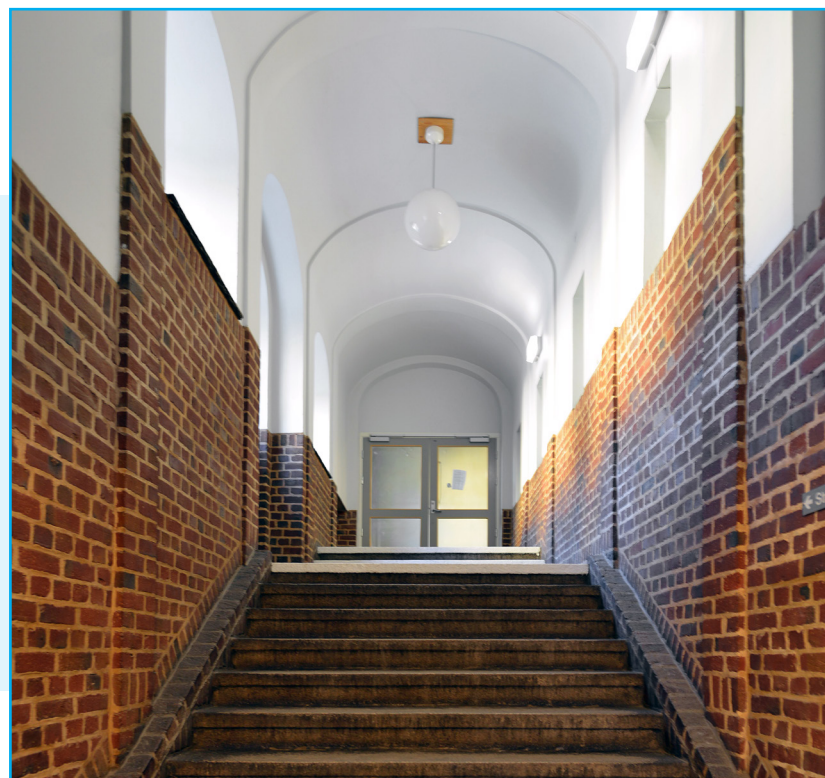
Trapperom sør 1. – 3. etasje

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet terracotta-flis med blank overflate. Trappetrinn i prikkhugget, massiv granitt.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca. 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. Hvitmalt. Dekorerte felt over dører. Luftinntak gjennom yttervegg, nyere rist i galvanisert stål.	
Dører	Moderne dører i laminat/stål i 3. etasje. Ellers i laminat, noen steder med glassfelt. Malt grå, samtlige fra 1999/2000. Original ytterdør i 1. etasje med overlys, nyere dørblad med glassfelt. Særpreget med flott dekormalt smyg.	
Himling	Originale pussede og murte hvelv med fargerikt dekor i toppen av trapp. Akustisk systemhimling i 1. og 2. etasje.	
Fast inventar	Stor glasskuppel i trapp, antatt lik original. Nye radiatorer med ledninger/rør med hvite plastikkdeksler.	
Vinduer	Originale vinduer skiftet ut med nye trevinduer.	
Rekkverk	Originale rekkverk i smijern som likner rekkvek i hovedtrapp nord. Her med færre dekorelementer og noe enklere utseende. Håndløpere i tre. Rekkverket har knagger for ukjent formål vendt bort fra trappen.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Trapperom vest 1. – 3. etasje, to trapper

SÅRBARHET

To trapper møtest i nedre trapperom i vestfløyen. Denne går mot den opprinnelige festsalen, andre etasje i dagens kantine. Foto: EIA

Fra trapperommet i første etasje i vestfløyen går en trapp mot den gamle festsalen, den andre, med rekkverk, fører opp til flere auditorium. Trapperommet fremstår som autentisk, men i dag som mindre dekorert enn de øvrige trapperommene. Overflatene er i stor grad originale terracottaflis, eksponert tegl i brystning og pussede og malte vegger og hvelv. Her er ikke dekor på vegger og rundt vinduer. Trolig er det original dekor som i resten av bygget under lag med moderne maling.

Trapperommet har flere flotte, romlige kvaliteter med sprang i teglvegger, nisjer og forseggjorte detaljer i tegl rundt trapp.

Overflatene i rommet fremstår som autentiske med brystning i eksponert tegl, original flis på gulv og trappetrinn i prikkhugget granitt. Vegger og himling er pusset og malt i lyse toner. De mange nivåene i bygget har her gjort det nødvendig å installere en trapeheis mellom nivåene i 2. etasje.

Materialbruken er den opprinnelige, de malte overflatene av nyere dato. Foto: EIA

Trappeløp ned fra den gamle festsalen. Foto: EIA

Nyere glasskuper av opprinnelig type. Foto: EIA

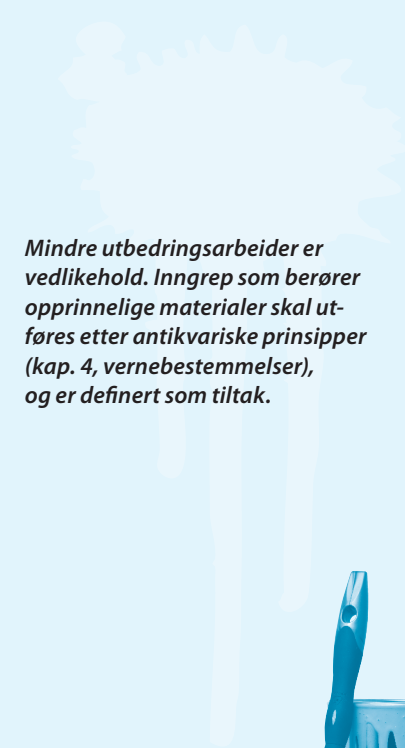

Trappeheis i hovedtrapp i vestfløy. Foto: EIA

Trapperom vest 1. – 3. etasje, to trapper

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet terracotta-flis med blank overflate. Trappetrinn i prikkhugget, massiv granitt. Uu-markering på trinn i form av hvit malt stripe, noen steder med svart list oppå. I trapp mot kantine/øst kanter på begge sider av trinn i tegl.	<p>▶ <i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p> <p>▶</p>
Vegger (se også neste side)	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca. 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. Sokkel i granitt på vegger rundt trapp, dører og søyle i 1. etasje.	

Trapperom vest 1. – 3. etasje to trapper (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Vegger <i>(forts. fra forrige side)</i>	Pilastere og nisjer i vegg i trappeløp som går mot kantine/øst. Luftinntak i vegg ved inngangsdør, moderne ventil i galvanisert stål.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Dører	Originalt overlys over dør i 1. etasje. Nyere innerdører, laminat og sikkerhetsglass, malt grå.	
Himling	Pussede murhvelv i 1. etasje, fortsetter inn i korridor. Nyere radiatorer på vegger. Original taklampe i 1. etasje. Nyere systemhimling i 2. etasje.	
Fast inventar	Glasskuper lik originale og andre moderne lamper på vegg.	
Vinduer	Nyere vinduer, bunnforing i tegl i 1. etasje.	
Rekkverk	Originale rekkverk i smijern. Rekkverk skiller seg ut i fra de i øvrige trapperom med en annen og mer omfattende dekor.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Beskrivelse 2. etasje

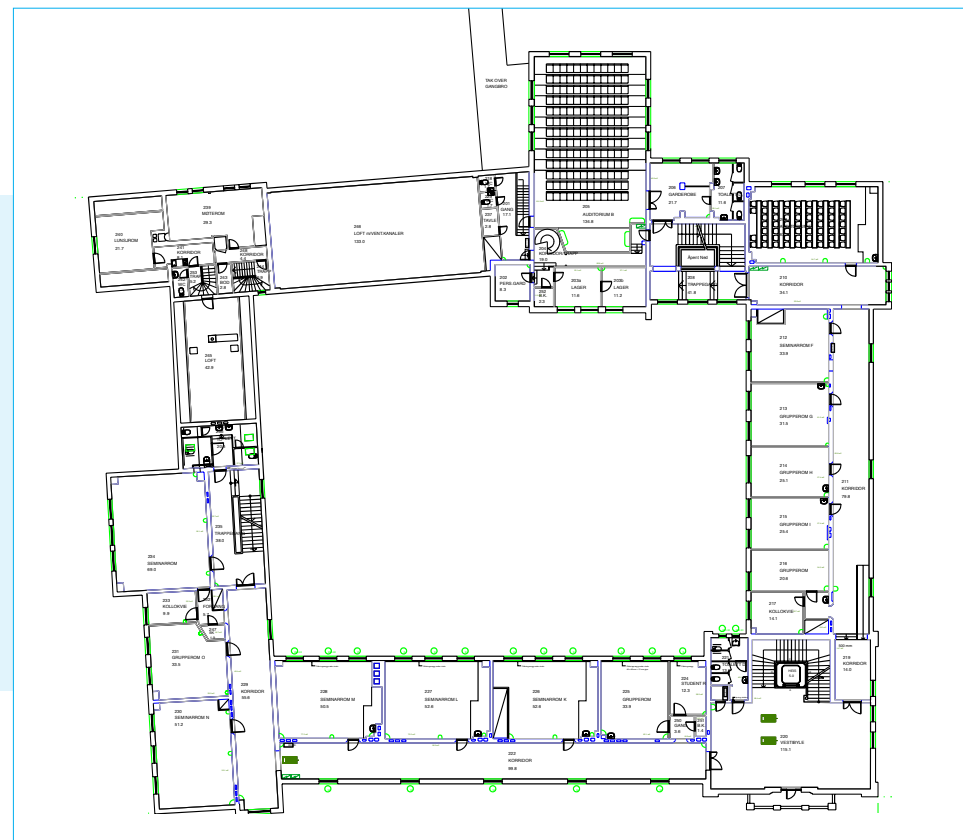
SÅRBARHET

SVÆRT
HØY

HØY

LAV

Plantegning 2. etasje. Dagens situasjon 2018.

Som i første etasje er hovedtrekk i planløsning som trapperom og korridorer i stor grad som opprinnelig. Detaljering, materialrikhet, vindusåpninger og dekor er staselig og i stor grad bevart.

Freskene i andre etasje viser motiver fra dyre- og planteriket, i samme farger som i første etasje. Fargebruk varierer fra rom til rom, men innen samme enkle palett.

Korridorene er som i første etasje også godt bevart med takbelysning tilsvarende original og med rik materialpalett.

Vestibyle 2. etasje. Foto: EIA

5.5 Kulturminneverdi interiør

Vestibyle 2. etasje

SÅRBARHET

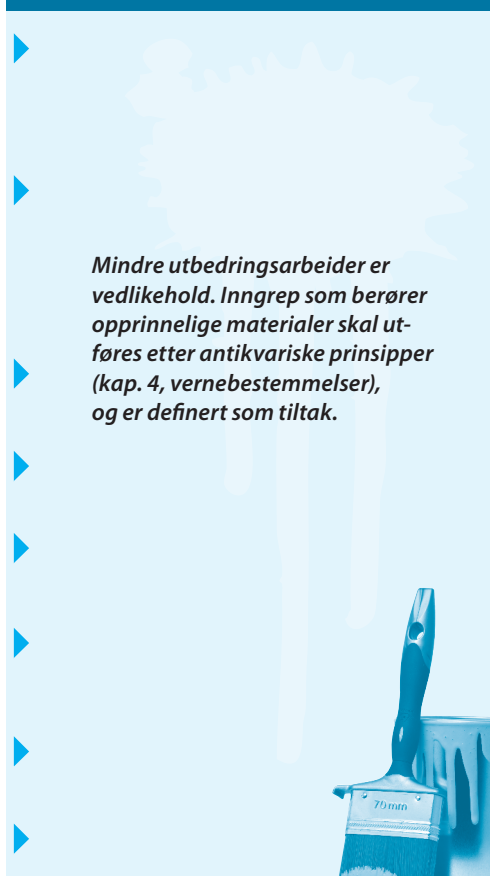

Vestibyle i 2. etasje med dekor over dør inn til korridor. Foto: b+b arkitekter

Vestibylen i 2. etasje fremstår som et godt bevart rom, preget av opprinnelige materialer på alle overflater – terracottaflis på gulv, brystning i eksponert tegl med pusset veggfelt over, veggdekor over dører og lys, dekorert himling.

Dør til balkong er original, øvrige dører er nye. Vinduer mot nordvest er originale. Glasskuper i tak er fra 1999/2000 men er trolig lik opprinnelig belysning. Et minnesmerke fra andre verdenskrig er innfelt i vegg mot nord.

Vestibyle 2. etasje

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet kvadratisk terracotta-flis med blank overflate.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca. 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Felter i yttervegg bærer preg av reparasjoner med fuger malt lik original farge og annen tegl-type. Antatt utført i forbindelse med utskifting av radiatorer. Veggfeltene over brystning er pusset og malt med moderne maling, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. Dekor over dørfelt.	
Ytterdør til balkong	Original dør med sidefelt på begge sider. Glassfelt, 4 i høyden, i dør og i begge sidefelt, speil nederst. Dør i massivt tre, gråmalt. Nyere vrider/lås, originale hengsler.	
Innerdører mot korridorer	To-fløyede dører i tre/laminat og glass fra 1999/2000. Fire speil i sikkerhetsglass er rammet inn av smale trelister, dørblander i gråmalt laminat. Begge dører med dekor over.	
Dører til toaletter	Moderne laminat-dører fra 1999/2000, gråmalt.	
Himling	Original himlingskonstruksjon med eksponerte bjelker. Himling malt i lys mint/hvit med bjelker dekorert med mørkerøde rankemotiver under, på sider og på randlist. Bjelker sannsynligvis ikke bærende men kun dekorative.	
Fast inventar	Kuppellamper i tak fra 1999/2000. Trolig like original belysning. Krigsminnesmerke i nisje i vegg. Nyere radiatorer med hvitt plastdeksel over ledninger.	
Vinduer	Originale vinduer mot nord, nyere mot øst. Bunnforing i malt tre med opprinnelig skifer under.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Korridorer i 2. etasje

SÅRBARHET

Korridorene har nyere himlinger. Foto: EIA

Dekorens motiver i denne etasjen er hentet fra plante- og dyreriket. Foto: EIA

De bevarte korridorene er karakteristiske for bygget. De vender ut mot gaten og vinduene slipper inn mye lys.

Overflatene er stort sett originale, med unntak av gjennomgående nyere himlinger. Dekor i form av kalkmalerier på kalkpuss over dører i korridor mot øst, ingen i korridor mot nord.

Original malt dekor-rand trolig intakt under malingslag. Belysning med glasskuper fra 1999/2000 i tak i korridorer, trolig lik original belysning. Samtlige dører er nye. Korridorene fremstår som autentiske og særegne rom.

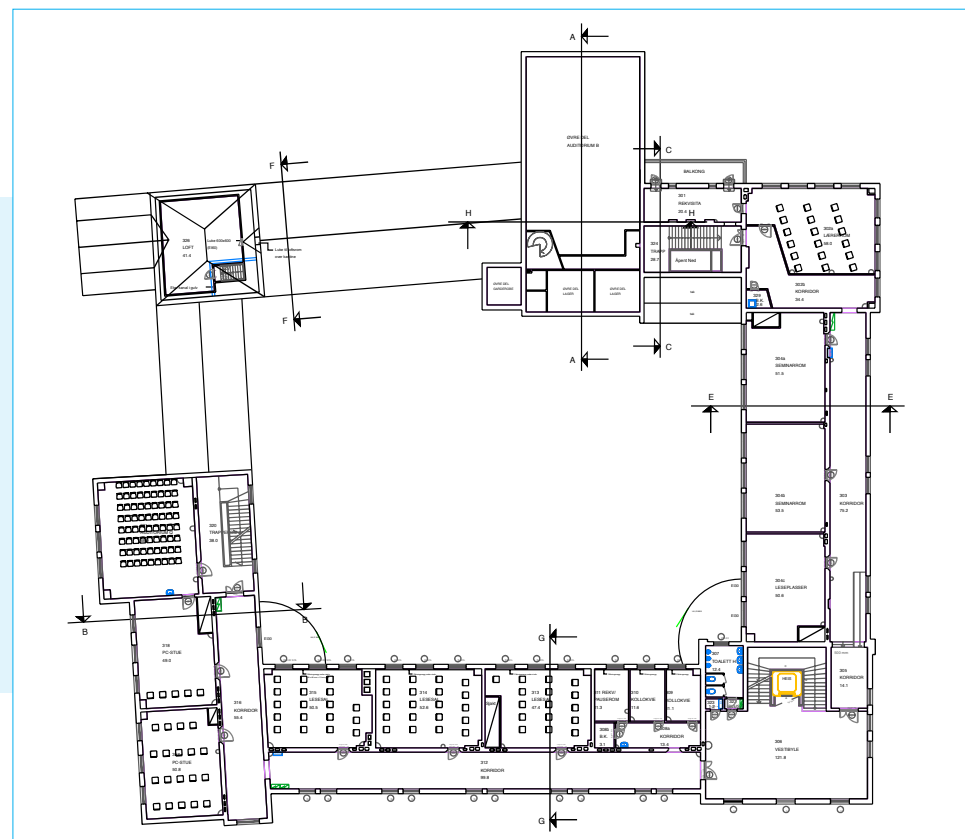
Korridorer i 2. etasje

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet terracotta-flis med blank overflate.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca. 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt med moderne maling, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. Original dekor-rand trolig intakt under moderne malingslag. Flott dekor i enden av korridor og over dører som i de andre.	
Innerdør vestibyle / trapperom	To-fløyede dører i tre/laminat og glass fra 1999/2000. Fire speil i sikkerhetsglass er rammet inn av smale trelister, dørblander i gråmalt laminat. Begge dører med dekor over.	
Dører til lesesaler / grupperom	Laminatdører fra 1999/2000, malt grå. Original dekor over dører i korridor mot øst, ikke mot nord.	
Himling	Nyere systemhimling.	
Fast inventar	Belysning fra 1999/2000, glasskuper trolig like originale lamper. Nyere ventilasjonssøyler.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Beskrivelse 3. etasje

SÅRBARHET

Plantegning 3. etasje. Dagens situasjon 2018.

Hovedgrep i planløsning, trapperom og korridorer er i stor grad bevart i tredje etasje med originale materialer på vegger og gulv og dekorerte felter over dører og i tak. Deler av belysningen er takhengte glasskupler og er trolig lik opprinnelig belysning.

Freskene i tredje etasje viser motiver fra himmel som skyer, fugler og stjerner. Fargene er like de i første og andre etasje og varierer også her noe fra rom til rom, innen samme enkle palett.

Trapperom mot sør er dekorert med en omfattende, stor freske i takkuppel. Fresken har fuglemotiv i røde fargetoner og i midten henger en glasskuppel, trolig lik original belysning. Denne fresken er usedvanlig flott og karakteristisk.

Vestibyle 3. etasje. Foto: EIA

5.5 Kulturminneverdi interiør

Vestibyle 3. etasje

SÅRBARHET

Alle vestibylene er spesielt rikt dekorert. Foto: b+b arkitekter

Vestibylene i 3. etasje fremstår som et autentisk rom, preget av opprinnelige materialer på alle overflater – terracottaflis på gulv, brystning i eksponert tegl med pusset veggfelt over, veggdekor over dører og lys, dekorert himling.

En okergul stripe over brystning er ny. Dører og belysning er av nyere dato samt moderne ventilasjonssøyle ved østvegg.

Vestibyle 3. etasje

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet terracotta-flis med blank overflate.	▶
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca. 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift (snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Veggfeltene over brystning er pusset og malt, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. Gulmalt stripe over brystning av nyere dato, lys mint farge på pusset vegg over, samme som i etasjen under. Opprinnelig dekor over dørfelt. Originaldekor-rand trolig intakt under moderne malingslag. Blendet døråpning mot øst.	▶
Innerdører mot korridorer	To-fløyede dører i tre/laminat og glass fra 1999/2000. Fire speil i sikkerhetsglass er rammet inn av smale trelister, dørblader i gråmalt laminat. Begge dører med dekor over.	▶
Dører til toaletter	Dører i laminat fra 1999/2000, gråmalt.	▶
Himling	Original himlingskonstruksjon. Himling, bjelker og rand øverst på vegg malt i lys farge og rikelig dekorert med stjerneformende motiver i lyse farger. Mørk grønn stripe malt under dekorert rand øverst på vegg. Bjelker trolig ikke konstruktive men kun dekorative.	▶
Fast inventar	Moderne skinner med spotlights i tak. Originale sokler bevart. Ventilasjonssøyle i stål ved vegg.	▶
Vinduer	Originale vinduer med nyere vridere, skiftet i 1966/1967. Bunnforing i skifer i vinduer mot øst, malte bord i vinduer mot nord.	▶

Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Korridorer i 3. etasje

SÅRBARHET

SVÆRT
HØY

HØY

LAV

Korridor med opprinnelige materialer i gulv og vegger. Foto: EIA

I denne etasjen er dekorasjonene prydet med fugler og stjerner. Foto: EIA

De bevarte korridorene er karakteristiske for bygget. De vender ut mot gaten og vinduene slipper inn mye lys.

Overflatene er stort sett originale, med unntak av gjennomgående nyere himlinger. Dekor i form av kalkmalerier på kalkpuss er å finne over dører.

Ny dekor i form av okergul stripe over brystninger, original dekor over dører. Belysning i form av nyere plastkupper, glasskupper kun i korridor rundt hjørnet mot sør.

Korridorer i 3. etasje

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i brunspettet terracotta-flis med blank overflate.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Nedre del av vegger med eksponert tegl opp til ca 1,9-2 meters høyde. Veggene er murt med flamsk forband. Øverste og nederste skift i brystningen er rullskift snudd vertikalt) og danner avslutning mot gulv/pusset felt. Malt, gul stripe over brystning. Veggfeltene over brystning er pusset og malt, trolig opprinnelig med kalkpuss og kalkmaling. Hvitmalt.	
Innerdør vestibyle/ trapperom	To-fløyede dører i tre/laminat og glass fra 1999/2000. Fire speil i sikkerhetsglass er rammet inn av smale trelister, dørblander i gråmalt laminat. Begge dører med dekor over.	
Dører til lesesaler/grupperom	Laminatdører fra 1999/2000, malt grå. Original dekor over dører.	
Himling	Nyere systemhimling, antakelig tiltak for lyddemping.	
Fast inventar	Glasskupler fra 1999/2000 antatt lik originale i sør, og nyere lampekupler i plast i øst og nord. Nyere ventilasjonssøyler i stål.	
Vinduer	Nyere vinduer med bunnføring i skifer mot øst, malt bord i nord.	

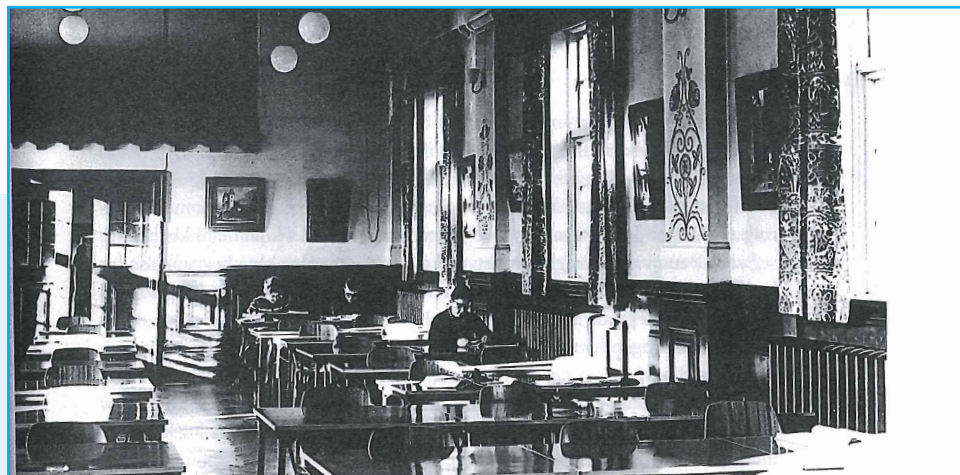
5.5 Kulturminneverdi interiør

Verneverdier interiør, utenfor fredet sone Kantinen / festsalen rom 102

SÅRBARHET

SVÆRT HØY   HØY   LAV

Den dekorerte festsalen på Sydneshaugen skole ble lesesal for HF-fakultetet da UiB overtok. Foto fra 1965, hentet fra UiBs historie, bind II, side 557

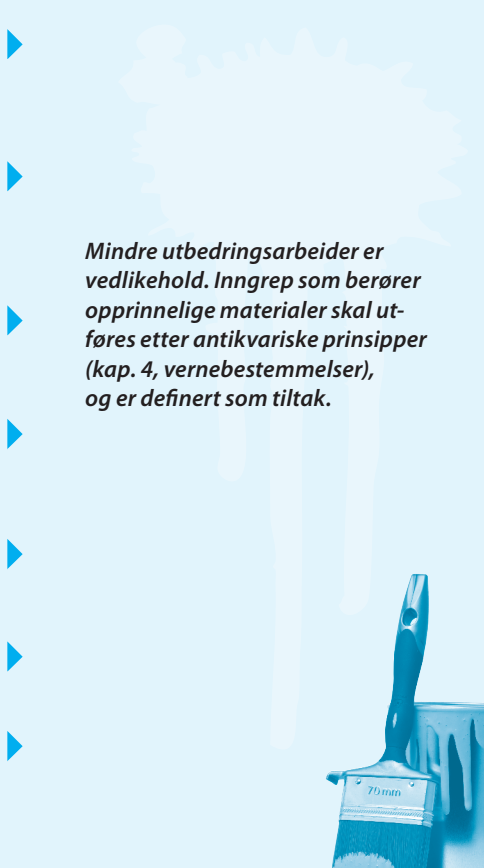
Den tidligere festsalen brukes i dag som del av skolens kantine. Den originale brystningen på veggene er beholdt. Foto: EIA

Kantinens andre etasje var opprinnelig en festsal. Av originale overflater er brystning og vegg igjen, samt listverk og dekor mot tak. Farger er trolig ikke som originale. Himling, gulv, vinduer og en trapp med matheis til 1. etasje er nye, trolig fra ombyggingen i 1990.

Et intrukket felt i sør markerer plassering av en scene, med symmetrisk plasserte originale dører på hver side. Den opprinnelige festsalens dimensjoner og struktur er bevart. Til tross for flere endringer så gir rommet fremdeles en smak av den gamle festsalen.

Kantinen / festsalen rom 102

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Nyere gulvbelegg.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Brystning med speilmotiv og dekorlister i tre med pusset og malt veggfelt over. Pilastere mellom vinduer langs vegg, avsluttet mot tak med dekorert bjelkemotiv. Pilastere og bjelker trolig kun dekorative. Intrukket felt i vegg mot vest, trolig ramme rundt forhenværende scene.	
Dører	Ny ståldør mot øst, to originale, malte tredører med speil mot vest. Disse med dekorert listverk.	
Himling	Moderne systemhimling, trolig tiltak for å tilpasse de akustiske forholdene til ny bruk som kantine i 1990.	
Trapp	Trapp til 1. etasje (servering) med matheis fra 1990. Flis på trappetrinn, rekkverk i slemmet mur/malt tre. Håndløpere i stål.	
Fast inventar	Nye, faste benker i forbindelse med ny trapp.	
Vinduer	Nyere vinduer med 4 åpningsfelt.	

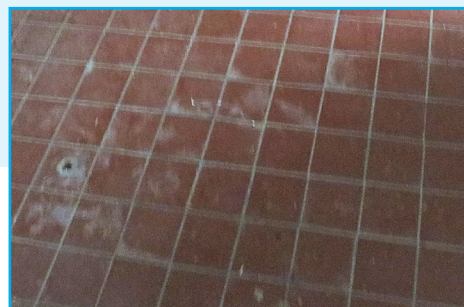
5.5 Kulturminneverdi interiør

Verneverdier interiør, utenfor fredet sone Bassengrom i kjelleren

SÅRBARHET

Veggene har antatt originale fliser. Foto: b+b

Originale terracottafliser på gulv. Foto: b+b

Malt betong i tak. Foto: b+b arkitekter

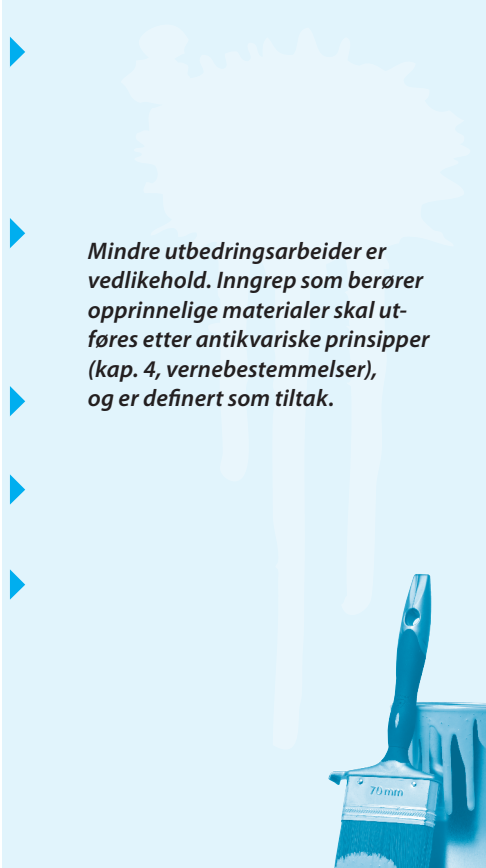
Deler av bassengrommet og garderobeanlegget i kjelleren er bevart i dag. Teglfis på gulv og en del hvit, kvadratisk flis på vegger er originale. Veggfarge i bassengrom er muligens original.

Bassenet er forlenget fjernet og rommet delt i to men materialiteten på rommets overflater er opprinnelige. Rommene bærer preg av å ha

vært brukt som lager/verksted/teknisk rom lenge og er fullt av tekniske installasjoner og føringer. De tilstøtende rommene bærer også preg av å ha fungert som oppbevaringsrom.

Bassengrom i kjeller

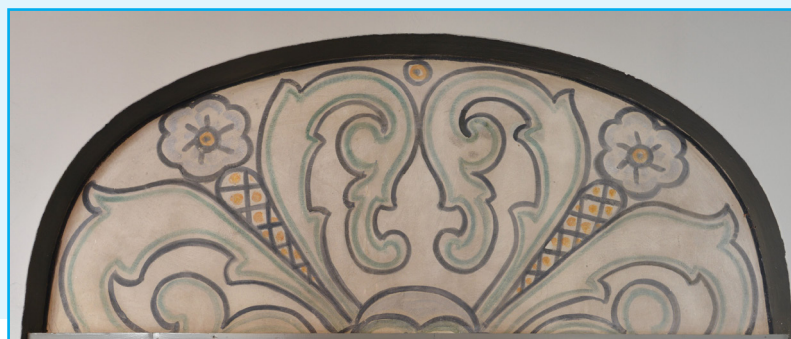
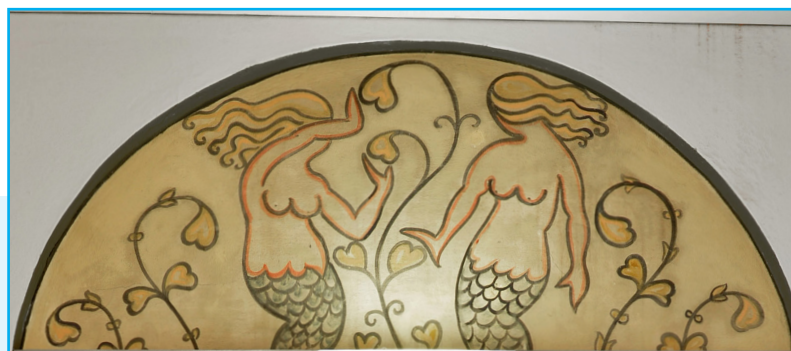
BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Gulv	Originale gulv i terracottaflis i stort lagerrom og i gang. Nyere matte teglflis i samme format i dusjrom. Nyere gulvbelegg i bassengrom og tilstøtende gang.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Vegger	Brystning i antatt original veggflis, hvite og blanke i kvadratisk format. Noen steder med antatt nyere flis (60-tallet) på vegg. Pusset og malte murvegger over brystning. I bassengrom muligens med original turkis veggfarge. Merker etter sannsynligvis originale garderobeskap på vegg, originale veggfarger synes sannsynligvis her.	
Dører	Nyere innerdører av diverse dato. En original dør inn til rom 005A fra rom 005.	
Himling	Malt betonghimling.	
Vinduer	Nyere vinduer.	

5.5 Kulturminneverdi interiør

Dekor

ULIKE TEMA, MOTIV I ETASJENE

- 1. etasje: *Undersjøisk*
- 2. etasje: *Dyr og planter*
- 3. etasje: *Fugler, stjerner og skyer*

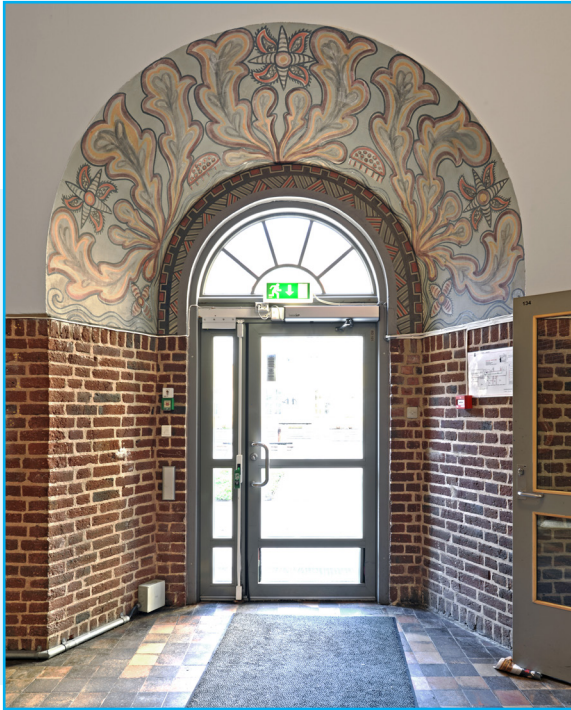
Fresker i 1. etasje med undersjøiske motiv. Foto: EIA

Sydneshaugen skole er dekorert med fresker i de tre hovedetasjene. Freskene er originale og stort sett meget godt bevart. De er en viktig del av arkitektens «Gesamtkunstwerk» – helhetstenkningen om interiør og eksteriør som ett verk. Freskene er et betydelig innslag i det gedigne interiøret til skolen og harmonerer med byggets robuste materialpalett og detaljering. Kombinasjonen av delikat dekor og solide, eksklusive

materialer er tidstypisk for prestisjeprosjekter som Sydneshaugen skole fra begynnelsen av 1900-tallet.

Freskene ble pusset opp og delvis overmalt da UiB overtok skolen på 1960-tallet. Dette ble utført med oljemaling og er mørkere i farge enn den originale, underliggende kalkmalingen. Mellom 2011-2014 ble fresker

Freske i 1. etasje med undersjøisk motiv. Foto: EIA

Fresker i 2. etasje med motiv fra plante- og dyreriket. Foto: EIA

i 1. etasje konservert av UiB og i stor grad tilbakeført til opprinnelig og lysere utseende. Freskene ble malt på oppdrag av arkitekt Kaspar Hassel av dekorasjonsmaler **Salomon Sørensen**. Om motivene er tegnet av arkitekten eller maleren, vites ikke.

Freskene har varierte motiver av enkel folkekunstkarakter. I 1. etasje er en undersjøisk verden hovedmotiv. I 2. etasje er det dyr og planter som regjerer og i 3. etasje himmelen med fugler og skyer. Motivene er abstraherte og enkelt fargesatte. Bakgrunnen for freskene er monokromatisk lys (kalkmaling) eller mørk (oljemaling). En bord, eller frise, på 8,5 cm over brystning i korridor i 1. etasje har abstrahert bølgemotiv.

Freske i 2. etasje med motiv fra plante- og dyreriket. Foto: EIA

Farger som går igjen i freskene er lys blå, lys mint, gul, mørkere okergul, rød og lys burgunder. Omriss og rammer er gjort i sort.

Fargene og antall farger i freskene følger tilsynelatende et hierarki etter rommets betydning. Over sekundærdører, som dørene til lesesalene i første etasje, er det stort sett to farger i freskene. I trapperom og døråpninger i korridorer er det flere farger og mer omfattende dekor. De røde tonene er også langt mer fremtredende i de betydningsfulle rommene.

Dekorert takkuppel i 3. etasje med fuglemotiv. Foto: EIA

I tredje etasje i trapperom mot sør er takkuppelen staselig og omfattende dekorert med fuglemotiv i røde fargetoner.

Trapperom vest er i dag malt i lys farge, også over vinduer og døråpninger der det andre steder i bygget er dekorerte felter. Dette er inngangen til skolens største auditorium og også tidligere hovedinngang til festsalen (i dag kantinen). Det er grunn til å tro at dette inngangspartiet har vært dekorert med fresker, trolig er disse bevart under lag med moderne maling.

3. etasje, freske med fuglemotiv. Foto: EIA

Himling 2. etasje. Foto: EIA

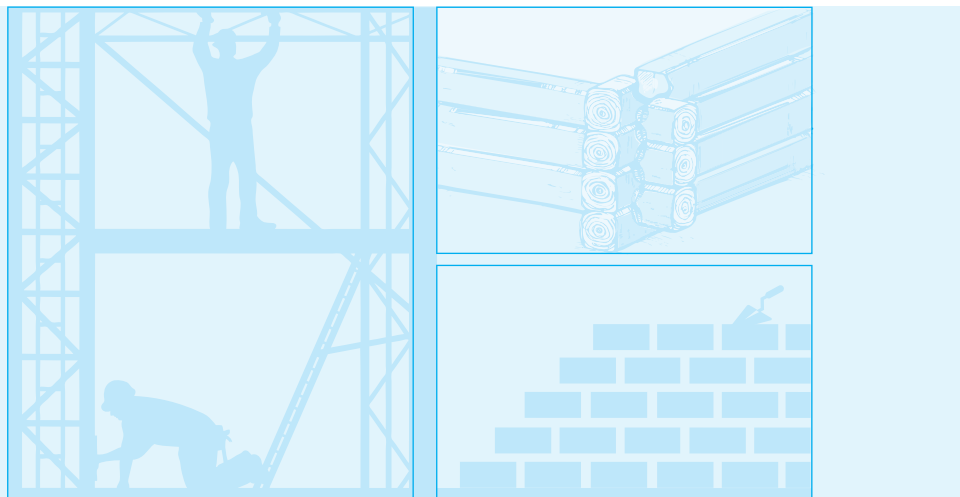

Himling 3. etasje. Foto: EIA

5.5 Kulturminneverdi interiør

Konstruksjoner generelt

SÅRBARHET

Bygningens konstruksjon består av murte, massive bærende vegger, med etasjeskillere i betong/trebjelkelag og takkonstruksjon i tre.

Sokkel og grunnmur i mur, blendet med granitt.

Videre oppover er både innvendige og utvendige vegger murt utført i bærende murverk.

Dekorelementer er hovedsaklig trapping i tegl og elementer i granitt.

Takkonstruksjonen er i tre.

Taktekking med glasert, sort takstein.

Etasjeskillere i plasstøpt betong og i trebjelkelag med pusset underside.

Konstruksjoner generelt

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Sokkel/grunnmur	Sokkel blendet i murt naturstein og granittblokker øverst.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Murte yttervegger, kjerne	Massive, bærende murvegger, utført i flamsk forband.	
Utvendige veggoverflater	Slemmet teglstein. Noen områder med granitt, natur, noen felter med eksponert tegl.	
Overfaltebehandling, maling	Flere lag med moderne maling på yttervegg. Gul farge i dag.	
Dekor eksteriør	Dekor hovedsaklig i sprang i teglvegg. Noen dekorelementer i granitt, enten murt inn i teglvegg eller festet på vegg med bindemidler.	
Vinduer originale	Ettlags-glass i trekarmen, kittet. Malte karmen.	
Ytterdører originale	Originale tredører.	
Bærende murte innervegger	Originale innervegger er av bærende murverk. Veggene er murt med kalkmørtel og i flamsk forband. Veggene er som ytterveggene i eksponert tegl nederst og pusset utførelse øverst.	

Originale bygningsdeler/deler av primærkonstruksjon har svært høy antikvarisk verdi.

5.5 Kulturminneverdi interiør

Konstruksjoner generelt (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Innerdører originale	De originale innerdørene er utført som fyllingspanelte tredører.	▶
Listverk originalt	Listverk i tre rundt noen dører og i himling. Ikke annet opprinnelig listverk. Listverk rundt dør til balkong i vestibyle 2. etasje, dører i festsal og noen ytterdører med dekorelementer.	▶
Dekor interiør	Dekor over dører og på vegger. Restaurert i 2012/2014, noen steder tidligere overmalt med oljemaling. Dekorerte felt over dører er avsluttet med malt tre-bord i bunn. Dette var tidligere plassering for skilting. I dag er bordet beholdt da dekorfeltet er skadet/ufullstendig bak. Trolig overmalt dekor i trapperom vest og i noen korridorer. Dekor sannsynligvis intakt under nyere malingslag.	▶
Hovedtak, bærende trekonstruksjoner	Original bærende takkonstruksjon i tre er bevart. Bjelkelaget i loftsgulv henger fra taksperrene. Skråavstivere i tre mellom hvert sperr, spenner mellom hanebjelke og bjelkelag.	▶
Taktekking	Opprinnelig oppbygget med sutak direkte på taksperre. Over sutak lufteskikt i form av sløyfer og lekter, som feste for takpanner.	▶

Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.

Originale bygningsdeler/deler av primærkonstruksjon har svært høy antikvarisk verdi.

Konstruksjoner generelt (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Etasjeskillere	Originale etasjeskillere trolig i plasstøpt betong mellom yttervegg mot gate og murt innervegg, trebjelkelag med kraftig pusset himling under mellom innervegg og yttervegg mot gårdsrom.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Etasjeskillere av mur, konstruksjon med murte tønnehvelv	Original konstruksjon med tønnehvelv av tegl, trolig murt med kalkmørtel. De murte buene har opplegg på murte bærende vegger/søylar.	
Himling, mur og bjelkedekor i tre	Opprinnelige himlinger i vestibyle ved hovedinngang, 1.-3. etasje er med tilsynelatende konstruktive dragere. Disse er trolig kun dekorative elementer da bæringen ser ut til å være i dekkene.	
Gulvoverflate flis	Original terracotta-flis er bevart i de fleste vernede rom.	

Originale bygningsdeler/deler av primærkonstruksjon har svært høy antikvarisk verdi.

5.6 Beskrivelse utomhus

Gårdsrommet

SÅRBARHET

SVÆRT
HØY

HØY

LAV

Skoleporten mot sør har buehvelv og smijernsport. Foto: EIA

Gårdsrommet i anlegget ble rehabilitert i 2005. Størstedelen av belegningen ble skiftet, nye ramper/trapper ble laget til innganger og nye bed ble anlagt.

Bassenget og betonghellene rundt midtpunktet i gårdsrommet, er rester av Endre Vik sin plan fra 1966/1967. Tuntreet er fra samme tid eller tidligere. Originale drikkefontener langs øst-fløy er bevart, samt trapp til kjeller.

5.6 Beskrivelse utomhus

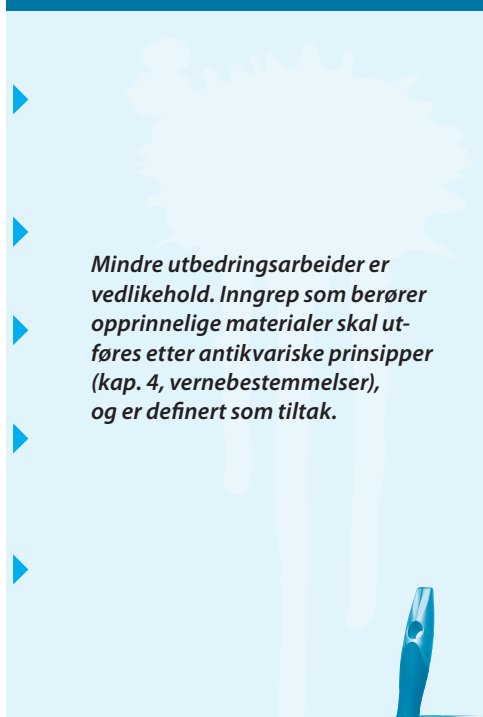

Original utvendig trapp i betong, ned til kjeller. Smijernsgjerde.
Foto: b+b arkitekter

Opprinnelig drikkfontene i granitt. Dysene i stål er trolig yngre.
Foto: b+b arkitekter

Beskrivelse utomhus (forts.)

BYGNINGSDEL	BESKRIVELSE	VEDLIKEHOLD / TILTAK
Basseng	Basseng i gårdsrom som del av utomhusanlegg anlagt i 1966/1967, tegnet av Endre Vik. Bassenget er murt i naturstein, trolig granitt. Mur i sittehøyde og benyttes som benk.	 <p><i>Mindre utbedringsarbeider er vedlikehold. Inngrep som berører opprinnelige materialer skal utføres etter antikvariske prinsipper (kap. 4, vernebestemmelser), og er definert som tiltak.</i></p>
Gangvei	Kvadratiske betongheller fra 1966/1967 rundt basseng.	
Tre	Stort tuntre, trolig alm/ask.	
Drikkefontener	To opprinnelige drikkefontener i hjørner mot øst-fløy. Drikkefontener i granitt med trolig nyere dyser i stål.	
Trapp	Utvendig trapp til kjeller, original. Betong i trinn, smijernsgjerde rundt trapp. Nyere dør i bunn av trapp.	
		

6 SKJEMA: VØL OG VERN

Vernerapport for enkle tiltak i bygg. Skjema vøl og vern. UIB			
Dato:			
Formål med tiltaket:			
Byggnavn:	Etg.:	Romnr.:	
Adresse:	Objektnr. i LVP:	Kompleks:	
Bakgrunn for tiltak:			
Tegning		Tegning	
Bilde		Bilde	
Bilde		Bilde	

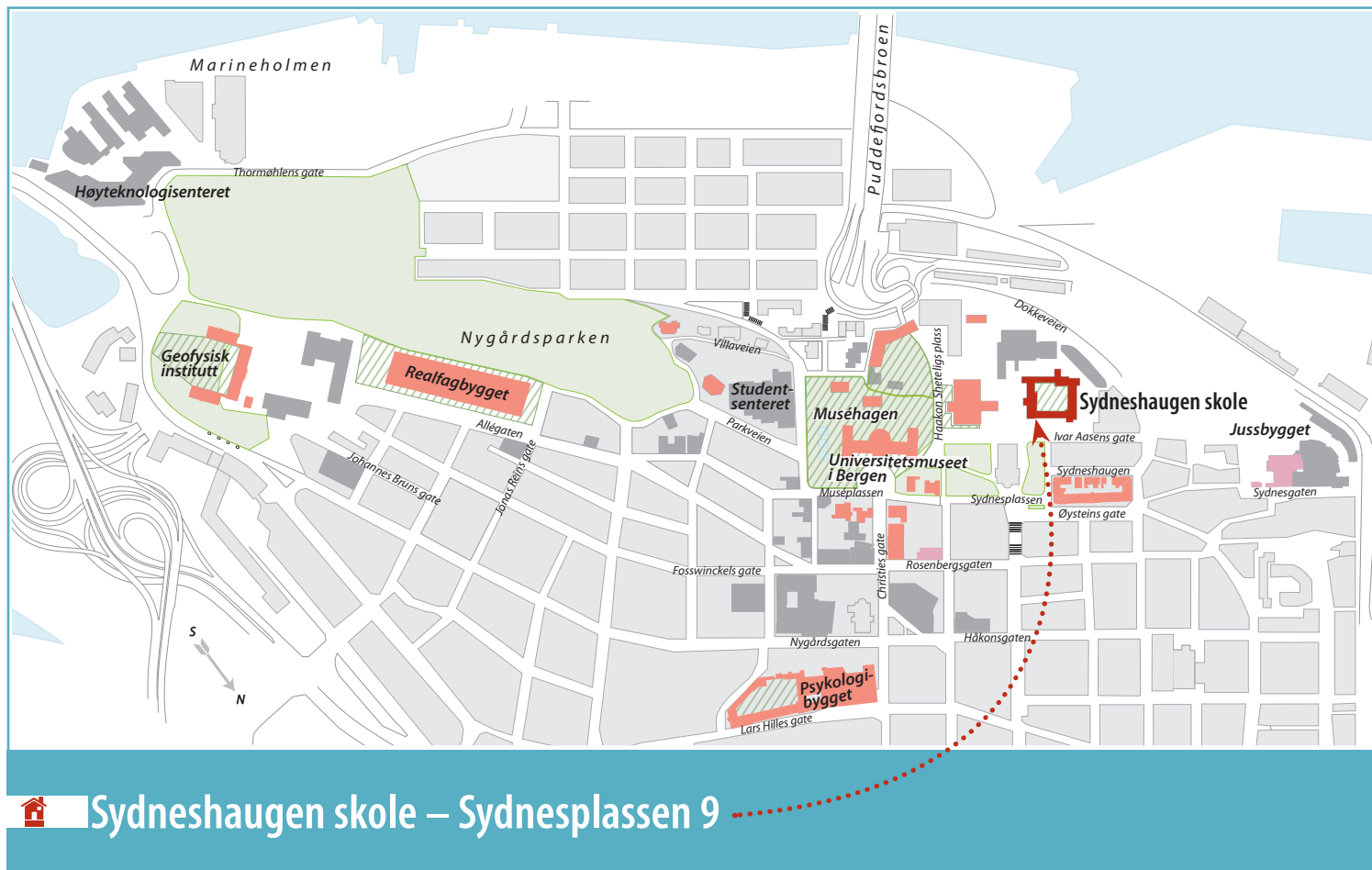
Side 1

Vernerapport for enkle tiltak i bygg. Skjema vøl og vern. UIB
Vernehensyn:
Eksisterende forhold:
Planlagt løsning med fokus på endring:
Antikvarisk vurdering (fylles ut av kulturminneansvarlig):

Side 2

← Dette er skjemaet du bruker ved tiltak og endring. Se kap. 4.3: Hvem gjør hva.

7 KART

 Sydneshaugen skole – Sydnesplassen 9

8 KILDER

- Forland, Astrid og Haaland Anders (1996): *Universitetet i Bergens historie, bind I*
- Fortidsminneforeningen v/Andreas Dreyer og Knut Ormhaug (1987): *Det antikvariske register – Sone 5a – Sydneshalvøyen øst, fra Engen til Florida* (1987)
- Gjesdal, Carl O. Gram (1982): *Byuniversitetet på berget. Flanerende ferd fra Florida til Dragefjellet*
- Lexau, Siri Skjold (2015): *Et universitetsområde for fremtiden – Nygårdshøyden i Bergen*. Nordlit 36/2015 pp. 143-164
- Nielsen Marianne L.: *Byarkitekt i Bergen – Kaspar F. Hassel (1877-1962) En analyse av hans skolebygninger i perioden 1910-1920*. Bind 1 og 2. Hovedfagsoppgave i kunsthistorie 1999
- Nordhagen, Per Jonas (2004): *På universitetets grunn. Nygårdshøydens arkitekturhistorie 1860-2000*
- Madsen, Stephan Tschudi (1970): *Et jubileumsønske for Bergen. Nygårdshøyden i fortid og fremtid*
- Riksantikvaren: *NB! – Nasjonale kulturhistoriske bymiljøer*
- Thorsen, Jon E. (2013): *Sydnes og Bataljonen*
- Wolff, Jovana (2014): *Konserveringsrapport i «Sydneshugen skole»*

Komplett byggesaksmappe fra Bergen byarkiv

LVP, Forskrift om fredning av Statens kulturhistoriske eiendommer, kapittel 9, Fredede eiendommer i landsverneplan for Kunnskapsdepartementet. Vedlegg 28

LINK TIL LYDIA, BYGG OG DRIFTSINFORMASJON MED TEGNINGER OG FOTO:

[http://skuld.uib.no/Prog/Lydia/Lydia/UiB/DOKUMENT/100 Struktur maler/Mappestruktur og forside/Forside/308/Bygg og driftsinformasjon 2016.htm](http://skuld.uib.no/Prog/Lydia/Lydia/UiB/DOKUMENT/100%20Struktur%20maler/Mappestruktur%20og%20forside/Forside/308/Bygg%20og%20driftsinformasjon%202016.htm)

UTGIVER UNIVERSITETET i BERGEN ved Eiendomsavdelingen (EIA)
TEKST / FAKTA Eva Røyrane EIA UiB / Åse Tveitnes EIA UiB / Aina Lille-Langøy b+b arkitekter / Hedda Fjermestad Aase b+b arkitekter
REDAKTØR Åse Tveitnes EIA UiB
WEBANSVARLIG Svein Bjarne Langvad EIA UiB
GRAFISK DESIGN UiB / Bente Ljones STAUT DESIGN
FOTO / ELEMENT UiB / Thomas Vindal Christensen EIA UiB / b+b arkitekter / arkiv / Colourbox
TRYKK BODONI Miljømerket trykksak 2041 0699
BERGEN 2018

ISBN

978-82-93674-25-2 Sydneshaugen skole – Sydnesplassen 9 Bygg 10258 / Kompleks 9900493 Forvaltningsplan UiB 2018 (digital)

